

Ob predlogu koroške deželne vlade za ugotovitev narodne pripadnosti

V istem času, ko so v Evropskem parlamentu v Strassburgu sklenili spremembo razporeditve sedežev in so se namesto po dosedanjem alfabetičnem redu odločili za razvrstitev po strankarsko-politični opredelitvi ne glede na narodnost, da tudi na zunaj dokumentirajo evropsko solidarnost in sedaj kakor v državnih parlamentih sedijo skupaj krščanski demokrati, socialisti in liberalci ne glede na narodnost, je naše Ustavno sodišče na predlog koroške deželne vlade razpravljalo o vprašanju, kdo je pristojen za izvedbo zakona o ugotovitvi nacionalne pripadnosti. V Evropskem svetu preko mejnikov odpoved narodnostnim razlikam, tukaj v isti državi povečanje razdora med stoletja skupaj živečima narodoma, ker naj za ugotovitev narodnostne pripadnosti po tem zakonskem osnutku ne zadoštujejo le objektivni znaki jezika in izvora, marveč nestalno, vsakovrstnim, predvsem socialnim in gospodarskim vplivom podvrženo načelo priznanja! V Afriki so v istem času neomajni nacionalisti in rasisti proti vsem znanstvenim ugotovitvam postavili, da je razlika med krvjo bele rase in krvjo črncev.

Ugleden uvodničar priznanega dunajskega dnevnika je v tej zvezi po pravici zapisal, da je tako postavljanje po usodni zablodi Hitlerjeve rasne teorije zločinsko in sramotno. In človek dejansko ne more razumeti, da se človeštvo ni več naučilo iz hudega trpljenja in krvoprelitja komaj minule dobe. Ves svet je na sebi doživel, kam pelje prenapeti nacionalizem in kam neodgovorno potenciranje narodne razlike! In vendar premnogi, tudi odgovorni, ponovno zapadajo tej nevarni miselnosti. Tirolski deželni glavar dr. Tschiggfrey je ob žalostni posledici te miselnosti, ki je prišla te dni do izraza tudi v dejanju in obsodbi šestih mladih Južnih Tirolcev, upravičeno naslovil na vso svetovno javnost vprašanje: »Ali ni morda iskati krivde globlje — v vsem nečloveškem tlačenju, ki se je dogajalo v našem stoletju nad posamezniki in nad celotnimi narodi?«

Koroški Slovenci ob vprašanjih, ki so bila predložena v presojo Ustavnemu sodišču, z resno zaskrbljenostjo gledamo na bodoči razvoj. Ali naj se ponovno prične s tlačenjem in posiljevanjem našega ljudstva? Zakaj namreč glasovanje in povpraševanje? Ne zato, da bi se končno pričele izvajati pravice člena 7 v korist našega ljudstva, marveč zato, da bi se preprečilo izvajanje nam v Državni pogodbi zajamčenih pravic! Kam taka politika odrekanja pravic manjšinskemu narodu lahko dovede, o tem nam pretresljivo pričajo bazoviške žrtve, še danes nepopravljeni zločin izselitve stotih naših družin in te dni ponovno tragedija fantov iz Pfundersa! Vprašanje »Priznate se k slovenski manjšini — ja ali ne?« je namreč v resnici vprašanje: »Ali naj se izvede člen 7 Državne pogodbe, ali naj se ne izvede?« Odgovor nacionalistov, ki v tem vprašanju na žalost še vedno odločajo, nam je znan. Saj ga celo že občutimo dan za dnem na lastni koži: Obrambni minister Graf je jasno dovolj povedal, da je po njegovem to vprašanje že rešeno in kdor ni tega mnenja, lahko gre; na Blatu so zaslepljene in zapeljane žrtve vindišarskih teoretikov navalili na lastne brate samo zaradi tega, ker jim je nestrpna propaganda dopovedala, da za naš jezik in našega človeka ni prostora na rodni zemlji; v Št. Janžu v Rožu je bil nemškimi šovinistom v napotje dvojezični napis na dvojezični »ljudski« šoli; celovško sodišče je ponovno razsodilo, da v njegovih prostorih ni enakopravnosti za slovenski jezik; pri županskih volitvah so se zarotili vsi šovinisti; da ne bi morda zaveden Slove-

ZSSR opustila jedrske poskuse**Hruščev izvoljen za predsednika sovjetske vlade**

Ob koncu zadnjega tedna je bilo v Moskvi prvo zasedanje novega Vrhovnega sovjeta Sovjetske zveze, na katerem je bil za novega predsednika vlade izvoljen Nikita Hruščev, ker je prejšnji ministrski predsednik Bulganin vrnil predsedniška pooblastila. Hruščev bo poleg tega tudi še naprej zavzemal mesto prvega sekretarja CK KP Sovjetske zveze. Na istem zasedanju je bil Vorošilov ponovno izvoljen za predsednika prezidija Vrhovnega sovjeta.

Izvolitev Hruščeva za ministrskega predsednika je izzvala v svetovni javnosti živahne komentarje ter so zlasti na Zahodu izražali mnenje, da je Hruščev s tem korakom stopil v stopinje Stalina, kateri je svoječasno prav tako hkrati vodil vladu in partijo. Poseben pomen pripisujejo spremembi v sovjetski vladi v zvezi z razgovori vodilnih državnikov, na katero so v zadnjih dneh pristali tudi na Zahodu in je pričakovati, da se bodo v kratkem začele konkretne priprave za ta pomembni sestanek. Poudarjajo, da Hruščev zdaj ne bo več le iz ozadja dirigiral nastop sovjetske delegacije, marveč bo neposredno zastopal svojo politično linijo kot samostojni šef ter zlasti neposredno vodil pogajanja za to konferenco.

Na zaključni seji tega zasedanja vrhovnega sovjeta pa je zunanji minister Gromiko prečital deklaracijo o sovjetski enostranski opustitvi poskusnih jedrskih eksplozij ter ob tej priložnosti izrazil upanje, da bosta tudi ameriška in britanska vlada napravili podoben korak, kar bi mnogo prispevalo k ublažitvi mednarodne napetosti in olajšalo sporazum o razorožitvi in ureditev različnih mednarodnih problemov.

Vprašanje pristojnosti glede člena 7 pred Vrhovnim sodiščem

Kakor smo poročali že v eni izmed zadnjih števil našega lista, je Vrhovno sodišče na Dunaju dne 19. marca t. l. razpravljalo o vprašanju, ali je za izdajo zakona o ugotovitvi slovenske manjšine na Koroškem pristojna dežela ali država. V obravnavi je bil zakonski osnutek koroške deželne vlade, ki vsebuje določila o ugotovitvi pripadnikov slovenske manjšine samo v določenih upravnih okrajih potom ljudskega povpraševanja, pri katerem bi moral na vprašanje: »Priznavate se k slovenski manjšini?« slediti odgovor »Ja« ali »Ne«. Izrecno se deželna vlada v svojem osnutku zakona za ugotovitev pripadnosti k slovenski manjšini opira na načelo priznanja in se je na Vrhovno sodišče obrnila s prošnjo, da ugotovi, ali je za sklenitev takega zakona pristoj-

nec omadeževal v deželni županski zbornici koroške »germanske čistokrvnosti«... To le nekaj cvetk toliko naglašene »demokracije«.

Vemo, da nam bodo šovinisti spet očitali, da neupravičeno govorimo o nedemokratskih in nacističnih sila podobnih metodah reševanja našega vprašanja. Toda taka so dejstva in zaman čakamo na izsledbo in obsodbo vseh teh in prejšnjih zločinov in zločincev!

Ob takih dejstvih je zato brez dvoma kakršnokoli »tajno« ali drugačno glasovanje o narodnostni pripadnosti navadna farsa, absolutno nesprejemljiva pot za reševanje vprašanja, ki terjaja rešitev! Človek skoraj ne bi mogel verjeti, da isto ljudstvo, ki je bilo pred dvajsetimi leti pozvano na podobno glasovanje, poskuša naše ljudstvo na enak način spraviti ob pravice. Prav te dni smo brali vse polno razprav o nedemokraciji tega plebiscita, pa čeprav so najvišji predstavniki

Tudi ta pomembni sklep sovjetske vlade je močno razburil duhove na Zahodu, ker je Sovjetska zveza s tem očitno prehitela zahodne države, kakor je to izjavil tudi nekdanji Eisenhowerjev protikandidat Stevenson, ko je dejal, da je Amerika zamudila veliko priložnost, da bi dala pobudo za opustitev poskusov z atomskim in vodikovim orožjem. Ameriško vladno mnenje pa je seveda bistveno drugačno, kakor izhaja iz stališča zunanjega ministrstva, v katerem je rečeno, da se zahodne države ne morejo odreči svoji nujno potrebni kolektivni sposobnosti, da onemogočijo agresijo, kar se z drugimi besedami povedano pravi, da Amerika in druge zahodne države ne mislijo prekiniti z nevarnimi atomskimi poskusi.

Da pa tako mnenje ni nujno tudi mnenje ljudstva v prizadetih državah, kaže najbolj zgovorno primer Zahodne Nemčije, kjer se vznemirjenje zaradi opreme zahodnonemške vojske z atomskim orožjem vedno bolj širi in zavzema tudi odpor proti tozadevni Adenauerjevi politiki vedno večji obseg.

Vsekakor pomeni zadnji korak Sovjetske zveze pomemben prispevek k stvari miru in mednarodnega sporazumevanja.

Kancler Raab v Rimu

Trenutno se mudi zvezni kancler ing. Raab na »zasebnem« obisku v Rimu, kamor je prispel v torek z letalom nove avstrijske letalske družbe AUA. Program njegovega bivanja v Rimu je v veliki meri posvečen stikom z Vatikanom, kjer je bil Raab včeraj v privatni avdienci pri papežu. Iz časopisnih vesti je razbrati, da

Vesele velikonočne praznike

VSEM BRALCEM IN SOTRUDNIKOM ŽELITA

UREDNIŠTVO IN UPRAVA
Slovenskega vestnika

je kancler za obisk v Vatikanu pripravil tudi vrsto visokih avstrijskih odlikovanj.

Na slavnostni večerji v avstrijskem veleposlaništvu se je kancler Raab v sredo srečal tudi z italijanskim vladnim šefom Zolijem ter zunanjim ministrom Pello. Kakor pa poroča italijanski tisk, ob tej priložnosti niso govorili o Južni Tirolski.

ni ustavni zakoni, štajerska deželna vlada je izjavila, da mora najprej parlament sprejeti izvedbeni zakon k členu 7 Državne pogodbe in šele potem bodo dežele sploh mogle izdati podrobna izvedbena določila, docim je tirolska deželna vlada odklonila deželno kompetenco v vprašanju ugotovitve, ali manjšina obstoja ali ne obstoja ter se pri tem sklicevala na to, da vprašanje ni pomembno le za deželno, marveč tudi za državno upravo.

Čeprav so bile na ustmeno obravnavo pred Vrhovnim sodiščem povabljene zvezne vlade in vse deželne vlade, sta se vabihu odzvala le zastopnika zvezne vlade in koroške deželne vlade. Vrhovno sodišče je po enourni obravnavi sklenilo, da bo pismena razsodba objavljena v zveznem zakoniku (Bundesgesetzblatt).

V tej zvezi so nedvomno zanimiva tudi naslednja dejstva: Docim gradiščanska deželna vlada k predmetnemu vprašanju sploh ni zavzela stališča, čeprav prebiva na Gradiščanskem hrvaška manjšina, se je za pravice manjšin najbolj zavzemala zgornjeavstrijska deželna vlada, in to kljub temu, da tam nimajo teh problemov. Štajerska deželna vlada pa je s svojim stališčem uradno potrdila, da tudi na Štajerskem prebiva slovenska manjšina, kar so doslej vedno skušali zanikati.

Ne vemo, kakšna je odnosno bo razsodba Vrhovnega sodišča. Tudi ne vemo, ali je odločilo v smislu predloga koroške deželne vlade tudi v načelu opredeljevanja ali pa samo v vprašanju pristojnosti. Po našem je bilo Vrhovno sodišče v tem primeru pristojno le za razsodbo v vprašanju kompetence in šele potem, ko bo rešeno to vprašanje, bo mogla pristojna oblast sklepati tudi o načinu izvedbe člena 7.

Ob zaključku 5. šolskega leta v Podravljah:

Kmetijska šola v službi naprednega kmetijstva

Živimo v dobi napredka, tehnike in mehanizacije. Na vseh področjih proizvodnje se bje boj za obstanek. V tem boju pa lahko kljubuje samo tisti, ki je za to dovolj oborožen z znanjem. Seveda pa to ne velja samo za industrijsko proizvodnjo in tehniko, pač pa v polni meri tudi za kmetijstvo, ki se je v zadnjih letih izredno razvilo. Tudi kmet, ki hoče danes držati korak z napredkom in sodobno gospodariti, mora biti strokovno izobražen, ker le tako mu je mogoče izkoristiti vse pridobitve današnjega časa — uporabiti najrazličnejše stroje, najraznovrstnejša umetna gnojila, ki jih je mogoče s pridom uporabiti le, če vemo o njihovih svojstvih in lastnostih, sodobno urediti posestva ter pridelovati na svoji zemlji le take pridelke, ki največ donesajo itd.

Prav zaradi tega pa je danes tudi za kmeta premalo samo osnovnošolska izobrazba. Kmetu je nujno potrebna strokovna izobrazba na kmetijskih šolah, ki imajo svoje učne načrte tako prilagojene, da v zimskih mesecih nudijo vsem tečajnikom čim več teoretičnega in na šolskih posestvih tudi praktičnega znanja za življenje in v korist naprednega gospodarjenja.

Pomladanski velesejem v Zagrebu

Letošnji pomladanski velesejem v Zagrebu bo od 11. do 20. aprila. Na velesejmu bo sodelovalo 725 jugoslovanskih in 840 inozemskih razstavljalcev. Prvenstven značaj sejma bo razstava blaga široke potrošnje in izvoznega blaga jugoslovanske proizvodnje. Računajo, da bodo jugoslovanski razstavljalci pokazali letos rekordno število novih proizvodov.

GOSPODARSKI DROBIŽ

Naraščanje izvoza v Avstriji

Januarja letos je znašal avstrijski uvoz blaga 926.000 ton v vrednosti 2341 milijonov šilingov, dočim je znašal februarja nekaj manj, in sicer 749.000 ton v vrednosti 2153 milijonov šilingov. Nasprotno pa se je v istem obdobju letos znatno povečal avstrijski blagovni izvoz. Januarja je Avstrija izvozila 453.000 ton blaga v vrednosti 1727 milijonov šilingov, februarja pa je izvoz znašal že 492.000 ton v vrednosti 1876 milijonov šilingov. Po sedanjih podatkih se je avstrijski zunanjetrgovinski deficit februarja znižal na 277 milijonov šilingov, dočim je znašal januarja letos še 614 milijonov šilingov.

Velika ležišča železne rude na Poljskem

V zadnjem času so na Poljskem odkrili velika ležišča železne rude. Na ozemlju poznanijskega vojvodstva sklepajo, da obsegajo 25 milijonov ton, v szczencinskem vojvodstvu pa okrog 10 milijonov ton. V teh še ne izkoriščenih ležiščih železne rude računajo, da je v rudi 35 do 38 odstotkov železa. Strokovnjaki menijo, da bi izkoriščanje teh nahajališč znatno vplivalo na povečanje proizvodnje železa, ker bi se lahko povečala v vsakem letu prihodnjega petletnega gospodarskega načrta za skoraj 2 milijona ton.

Upadanje konjunktura v Zahodni Nemčiji

Zahodna Nemčija je bila v zadnjih letih poznana kot dežela z največjim gospodarskim procvitom in zboljšanjem življenjskega standarda. V zadnjih mesecih pa se je, po izjavah zastopnika zahodnonemškega ministrstva za gospodarstvo, konjunktura oslabila. Zaradi zmanjšanja gospodarskega razvoja v zadnjih mesecih so v nekaterih gospodarskih panogah že nastopile težkoče. Preusmeritev na nove trgovinske odnose pa je zaradi naraščanja cen otežkočena.

Iz teh potreb je nastalo tudi na Koroškem več nemških kmetijskih šol, pa tudi za koroške Slovence je nastala potreba, da si pomagamo in ustanovimo svojo kmetijsko šolo v Podravljah, ki obstoja zdaj že pet let. Na žalost oblasti kljub številnim intervencijam do danes še niso smatrale za potrebno, da bi dale tej šoli javno priznanje. Kljub temu šola deluje in je do danes zabeležila že lepe uspehe, saj so jo letos že četrtrič zapustili absolventi, ki so zaključili dva zimska petmesečna tečaja. Absolventi te šole se s pridobljenim znanjem že uspešno uveljavljajo in prav radi prihajajo nazaj na šolo zlasti ob priliki, ko šola zapuščajo novi absolventi.

Tako je bilo tudi preteklo nedeljo. Nad vse živahno je bilo v Podravljah, ko so se na dvorišču kmetijske šole zbirali starši gojencev, številni gostje in absolventi, da prisostvujejo zaključni prireditvi gojencev šole ter tečajnic tromesečnega gospodinjstva tečaja, ki je bil v Celovcu in je prav tako nastal iz potrebe po izobrazbi naprednih gospodinj.

Ob dveh so se gostje zbrali v prostorni dvorani pri Mačku ter z velikim zanimanjem sledili prireditvi, ki je pokazala prežez skozi delo na podravljjski kmetijski šoli in na gospodinjstvem tečaju v Celovcu, ki ga je tri mesece z velikim uspehom vodila gospodinjstva učiteljica Anica Kokotova.

Za uvod v prireditve je spregovoril nekaj besedi upravnik šolskega posestva v Podravljah dipl. inž. Nace Nachbar, ki je poudaril velik pomen šole. Dejal je, da se je učiteljski zbor trudil, da bi dal gojencem čim več življenjsko koristnega znanja. Posebno pa je poudaril, da se moramo vsi truditi, da bomo tudi v naslednjih letih spravili v našo šolo čim več kmečkih fantov, ki bodo na šoli in šolskem posestvu pridobili mnogo koristnega teoretičnega in praktičnega znanja. Zahvalil se je vsem, ki so prispevali za uspešni razvoj šole, posebno zahvalo pa je izrekel Slovenskemu šolskemu društvu

kot lastniku šole in posestva, da omogoča tovrstno izobraževanje naše kmečke mladine.

Nato je gojenec Andrej Kunčič pozdravil učiteljski zbor, mnoge slovenske inteligente, ki so bili letos na prireditvi res mnogoštevilno zastopani, vse starše gojencev in tečajnic ter ostale goste. Posebno dobrodošlico pa je izrekel odpravniku poslov. Generalnega konzulata FLRJ v Celovcu, konzulu Mladenu Devideju in soprogu, ki sta s svojo navzočnostjo počastila prireditelje.

Potek prireditve je bil zelo živahen. Gojenci so v svojih strokovnih nagovorih, ki so jih podajali izmenoma v slovenskem in nemškem jeziku, v kratki in jedrnatih obliki orisali bistvene stvari o varčevanju na kmetiji, o pravilni uporabi umetnih gnojil, o vzreji živine in perutnine ter o pravilnem krmljenju, o sadjarstvu, o poenostavitvi malih obratov in o čebelarstvu ter tako pokazali nekaj prežez skozi delo in učenje na šoli. Tečajnice pa so kot bodoče gospodinjke govorile o pomenu gospodinjstva tečaja v Celovcu, o pravilni prehrani in o vsestranskih problemih gospodinjstva.

Med posameznimi nagovori so za poživitev programa nastopale tečajnice z recitacijami, s plesi in petjem pod vodstvom Anice Kokotove, ki je s to prireditvijo dokazala, da ni sposobna samo za organiziranje in vodenje gospodinjstev tečajev, pač pa tudi za prosvetno udejstvovanje.

Med izvajanjem programa je spregovoril upravnik internata kmetijske šole ter učitelj na šoli dipl. inž. Franc Einspieler o vzgojnem delu na šoli ter poudaril, da so se vsi učitelji trudili, da bi nudili gojencem čim več in da so tudi nadalje pripravljeni z vsemi silami in sposobnostmi sodelovati pri vzgoji in izobraževanju kmečke mladine.

Vršilec dolžnosti direktorja šole agr. svetnik inž. Wernik je ponovno poudaril veliko potrebo po znanju tudi za kmeta, ker je pred nami borba za obstanek in

(Nadaljevanje na 8. strani)

Premalo načrtnosti v gospodarjenju kmetijske zbornice

Minuli torek je občni zbor kmetijske zbornice imel svojo prvo letošnjo sejo, na kateri je potrdil zbornični proračun za leto 1958 in razpravljajal o agrarnopolitičnem položaju.

Zbornični proračun je bil sprejet s 4.346.850 šil. rednih in 1.166.667 šil. izrednih izdatkov. Za pokritje teh izdatkov bodo koroški kmetje v letu 1958 plačali 150 % zborničnih doklad, in sicer 120 % za kritje izdatkov rednega in 30 % za kritje izdatkov izrednega proračuna. V rednem proračunu predvideni izdatki so za ca. 180.000 šil., oni izrednega proračuna pa za ca. 627.000 šil. višji od dejanskih lanskim izdatkom.

Sploh je treba ugotoviti, da zbornični izdatki iz leta v leto naraščajo. Vzrok temu naraščanju so neprenehne investicije zbornice, ki še niso plačane ali pa končane. K obstoječim objektom zbornice, ki so posredno ali neposredno namenjeni pospeševanju kmetijstva, kakor so to obnovljena zbornična palača, najmodernejša čistilnica semenskega žita v srednji Evropi, šola za tehniko v kmetijstvu, kmetijska šola Kuherhof, kmetijsko izobraževališče v gradu Krastowitz, je zbornica še kupila hišo v Miesstalerstrasse 6, ki se drži sedanje zbornične palače. Vzdrževanje in adaptacije teh objektov ter obresti za najeta posojila zahtevajo več kot tretjino zborničnega proračuna.

Spričo tako visokih izdatkov bo zbornica — kakor je tudi poudaril ravnatelj njenih uradov — izdatke v letu 1958 težko držala v mejah proračuna. Pričakovati je, da jih bo prekoračila in se bo njen dolg še povečal. Ob takih izgledeh je seveda upravičeno vprašanje, če ni zbornica ravnala napačno, ko je vse te objekte postavljala kot svoje, ko je pospeševanje kmetijstva vendar stvar javne roke, se pravi deželne in državne blagajne.

Agrarnopolitična razprava se je s kritičnimi pripombami na poslovanje zbornice, na politiko v gospodarstvu z mle-

kom in mesom pričela že v diskusiji k proračunu. Oficielno pa jo je začel prezident Gruber s svojim poročilom. V njegovem poročilu ni bilo pričakovane stvarnosti, ne ob repliki na dosedanje razvojni niti ne v pogledu v bodočnost. Na tehtne zahteve dež. poslanca Poscharniga po odločnejših ukrepih za povečanje konzuma mleka in stabilizaciji cene prašičev ter po načrtnejšem delu na področju pospeševanja kmetijske proizvodnje se je prezident Gruber v svojem poročilu v glavnem zadržal na teh vprašanjih, pri čemer je zašel v zelo tvegane obdolžitve na račun konzumentov in socialistov. Branil — in to zelo ponesrečen — je dosedanje agrarnopolitično koncepcijo OVP in zašel v trditev, da bi bili zelo srečni, če bi mogli izvažati še več masla in mesa v inozemstvo. Pri tem pa je zamolčal, da se cene na maslo in prašiče na inozemskem trgu nižje kakor na domačem, kar pomeni, da bi morali pri izvozu kmetije utrpiti še večjo zgubo kakor doslej.

Ta spodrsrlaj so prezidentu Gruberju direktno in indirektno očitali številni diskutanti, tudi iz vrst Bauernbunda, ki so nakazali številna druga pereča agrarnopolitična vprašanja predvsem med malimi in gorskimi kmeti in s tem izpričali, da stvari ne gledajo tako enostavno, kakor jih vidi gospod prezident. Ko je ob zaključku razprave državni poslanec in podpredsednik zbornice Steiner s svojo šegavostjo in precizno argumentacijo ovrgel številne trditve Gruberjevega poročila, je vstal najmlajši bauernbundovski poslanec in poskusil popraviti izvajanja prezidenta Gruberja ter oprati na novo prikazane madeže v dosednji agrarni politiki OVP.

OVP in njen Bauernbund, ki v koroški kmetijski zbornici predstavljata večino, sta na torkovem zasedanju jasno pokazala, da iz dosedanje politike v korist velikim ne moreta najti poti k politiki v korist kmečkih delovnih ljudi sploh.

Damask. — V Damasku so objavili obtožnico, ki zahteva smrtno kazen za tasta kralja Sauda Asada Abrahima in njegovega brata Madžeda Ibrahima zaradi zarote proti predsedniku Naserju. Kralja Sauda ne bodo obsodili zaradi določb mednarodnega prava, po katerih šefi držav in člani njihovih družin ne nosijo odgovornosti za razna kazniva dejanja. Asada in Madžeda bo sodilo vojaško sodišče v odsotnosti in sicer verjetno v drugi polovici aprila.

Washington. — Prihodnji teden bo predsednik Eisenhower predlagal reorganizacijo ameriškega obrambnega ministrstva. Zahteval bo večja pooblastila za obrambnega ministra in za predsednike skupnega odbora načelnikov štabov. Spremeniti nameravajo tudi dosednji zakon, ki je dovoljeval ločene administracije letalskih, kopenskih in pomorskih sil.

London. — Vseučiliški profesorji so poslali predsedniku vlade MacMillanu petico, v kateri terjajo, naj vlada nemudoma ustavi poskusne jedrske eksplozije. Profesorji zahtevajo tudi prepoved letalskih manevrov z jedrskimi bombami nad Veliko Britanijo ter protestirajo proti graditvi raketnih oporišč v deželi. Petico so podpisali 204 profesorji londonske univerze.

New York. — Eisenhower je zahteval, naj družbe, ki uvažajo v ZDA surovo nafto, zmanjšajo uvoz za 58.400 sodov dnevno. ZDA so doslej uvažale z Bližnjega vzhoda, iz Kanade in iz Venezuele 771.400 sodov surove nafte na dan, od 1. aprila naprej pa jih uvažajo 713.000. Eisenhower je naročil vsem vladnim agencijam, naj ne kupujejo petroleja od uvoznikov družb, ki se ne bodo ravnale po tej odredbi o »prstovoljnem zmanjšanju uvoza«.

Bonn. — Obrambni odbor zahodnonemškega Bundestaga je sprejel sklep o takojšnjem nakupu 24 izstrelkov znamke »Matador«. S temi izstrelki je moč doseči cilj na daljavo 960 km. Poveljstvo ameriških čet v Zahodni Nemčiji pa je sporočilo, da so ameriške enote v Nemčiji že opremljene z vodenimi izstrelki tipa »Nike« in »Ajax«. Gre za protiletalske rakete in jih imajo v Zahodni Nemčiji od letošnjega novega leta naprej.

Ottawa. — Pretekli ponedeljek so bile v Kanadi po sedmih mesecih ponovno parlamentarne volitve. Predsednik Diefenbaker je februarja parlament razpustil, ker so imeli konservativci le sedem glasov večine. Konservativci so v Kanadi prišli po 22 letih ponovno na oblast. Zaradi zelo pičle večine konservativcev je bilo delo vlade otežkočeno, kar je tudi privedlo do razpusta parlamenta. Pri sedanjih volitvah so dobili konservativci dobro dvetretjinsko večino v parlamentu.

Barcelona. — V zadnjih dneh se je v Španiji močno razvilo stavkovno gibanje, ki se je prvotno začelo v avtomobilski industriji in se nato razširilo na ostale industrijske panoge in v rudarske predele. Proti stavkujočim delavcem, ki zahtevajo višje plače in boljše delovne pogoje, nastopa policija. Mnogo jih je bilo že aretiranih. Stavkovni val, ki je tokrat zajel Španijo, je največji, kar jih pomni Frankov režim.

Kairo. — Predsednik Združene arabske republike Naser bo še ta mesec na povabilo Hruščeva obiskal Sovjetsko zvezo. S sovjetskimi voditelji se bo razgovarjal o mednarodnih problemih in še posebno o problemih Srednjega vzhoda. Naserja so že leta 1956 povabili, naj obišče SZ, a se zaradi raznih okolištin vabilu ni mogel odzvati.

Praga. — Češka vlada je poslala vladam Avstrije, Francije, Kanade, Avstralije in Argentine note, v katerih zahteva izročitev nekdanjih članov Hlinkove garde, ki so leta 1945 sodelovali pri pokolih na Slovaškem.

Washington. — Število brezposelnih v ZDA se je v prvih marčnih tednih zmanjšalo samo za 7600 tako, da je še vedno 5,2 milijona brezposelnih.

Umrl je prof. dr. Rajko Nahtigal

Kratko pred dopolnitvijo 81. leta starosti je 29. marca umrl v Ljubljani univerzitetni profesor dr. Rajko Nahtigal, ki je sodil med največje poznavalce slovanskih jezikov. Bil je slavist take širine in znanstvenega slovesa, da so si njegova dela utrla pot in si za zmeraj pridobila častno mesto v slovenski, slovanski in zahodni slavistiki, s svojim solidnim znanjem in skrbnim znanstvenim delom si je ustvaril ime, ki ga s spoštovanjem izgovarjajo slavisti vseh narodov.

Rojen je bil prof. Nahtigal 14. aprila 1877 v Novem mestu, kjer je tudi začel obiskovati gimnazijo. Po smrti očeta pa se je z materjo preselil v Ljubljano in tam dokončal srednješolsko izobraževanje, medtem ko je slavistične študije opravil v znanem Jagičevem seminarju na Dunaju, kjer je že pred diplomom vzbudil pozornost svojih učiteljev. Dve leti je preživel kot štipendist v Rusiji, nato pa je poučeval ruščino na raznih dunajskih visokih šolah. Pravo področje za znanstveno delo pa je dobil leta 1913, ko je po smrti prof. K. Štreklja postal na graški univerzi najprej izredni in pozneje redni profesor slovanske filologije s posebnim ozirom na slovenski jezik in književnost. Se prav posebno pa se je njegovo delo razmahnilo, ko je bila leta 1919 ustanovljena univerza v Ljubljani, saj je bil tudi on med tistimi, ki so se najbolj trudili za njeno ustanovitev. Potem je bil tudi večkratni dekan filozofske fakultete, rektor univerze ter častni predstojnik inštituta za slovansko filologijo.

Celih 40 let je pokojni Nahtigal delal kot vseučiliški profesor in je vzgojil ter

izoblikoval več generacij slovenskih slavistov, ki ga bodo ohranili v najlepšem in častnem spominu kot učitelja, ki je znal združiti v sebi izredno znanje ter visoke človeške vrline. Zelo obsežno pa je tudi njegovo znanstveno delo, saj je napisal dolgo vrsto najrazličnejših razprav, študij, kritik, ocen in člankov. Sploh je žrtvoval vse svoje življenje slovenski slavistični vedi in s svojim delom prispeval bistven delež v razvoju slovanskega jezikoslovja. Njegovo delo je veljalo tudi ustanovitvi slovenske akademije; najprej je bil več let predsednik Znanstvenega društva za humanistične vede, predhodnika današnje akademije, ko pa je bila ustanovljena Slovenska akademija znanosti in umetnosti, je bil spet Nahtigal njen prvi predsednik, njen redni član pa do svoje smrti. Posebej se je zavedal važnosti rednega znanstvenega publiciranja in je v tej smeri dosegel nepričakovano velike uspehe: v času svojega pedagoško-znanstvenega delovanja je objavil sko-

raj sto svojih knjig in razprav, med katerimi so mnoge tudi take, da doživljajo številna priznanja najuglednejših slavistov v Evropi in Ameriki. Celotno Nahtigalovo znanstveno delo kaže, da je bil Nahtigal pomemben znanstvenik in vreden naslednik svojega velikega učitelja Jagiča in ga upravičeno prištevajo v skupino velikih slovanskih filologov, kot so bili Dobrovsky, Kopitar, Miklošič in Jagič.

Za svoje neumorno delo je pokojni prof. Nahtigal prejel tudi vrsto visokih priznanj in odlikovanj, za njegovo 75-letnico pa je bil odlikovan z Redom dela I. stopnje ter prejel Prešernovo nagrado za leto 1952. Gotovo najlepše priznanje pa so mu izrekli njegovi učenci in slavisti, ko so mu za 80-letnico izročili njemu posvečeno slavnostno številko Slavistične revije. Z velikim veseljem je takrat sprejemal delo, s katerim so ga počastili ne samo njegovi neposredni učenci in prijatelji slavisti iz domače dežele, ampak slavisti iz skoraj vsega sveta.

Koroško gostovanje v Vidmu

V okviru kulturne izmenjave med Koroško in sosednjo Videmsko pokrajino je zadnjo soboto gostoval celovski Madrigalni zbor v Vidmu, kjer je s svojim nastopom žel lep uspeh. Ob tej priložnosti so se zbrali v reprezentativni dvorani videmskega rotovža poleg številnih ljubiteljev petja tudi mnogi visoki predstavniki tamkajšnjih oblasti, med njimi predsednik pokrajinskega sveta Candolini, videmski župan Centazzo, italijanski konzul in vicekonzul v Celovcu Francisci ter Bonoldi in drugi, dočim je koroško deželno vladno zastopal namestnik ravnatelja deželnih uradov dr. Rudan.

Celovski zbor je pod vodstvom svojega pevovalke Günterja Mittergradneggerja prepeval najprej skladbe starih in sodobnih mojstrov, v drugem delu sporeda pa narodne pesmi iz vsega sveta, med katerimi so razumljivo zavzemale častno mesto koroške narodne pesmi. Poslušalce, ki so izvajanja Celovčanov spremljali z navdušenim odobravanjem, je zlasti veselilo, da so gostje skladbe italijanskih mojstrov podajali v italijanščini. Občinstvo je bilo tako navdušeno, da so morali posamezne komade ponavljati.

O uspešnem gostovanju Celovčanov v Vidmu je zelo pohvalno pisal tudi tamkajšnji tisk, ki je poudaril pomen kulturne izmenjave med dvema sosednjima deželama ter laskavo poročal o kvalitetnem nastopu Madrigalnega zbora. Kakor navede deželna tiskovna služba, je videmski Messaggero Veneto pod naslovom »Velikosten večer z Madrigalnim zborom« med drugim zapisal: S koncertom celovškega Madrigalnega zbora, prvim letošnjim glasbenim dogodkom v okviru kulturne izmenjave Koroška-Videmska po-

krajina, je imel Videm resnično slavnosten večer!

Prezident republike Italije je pred nedavnim odlikoval ravnatelja deželnih uradov Newoleta z »Zvezdo italijanske solidarnosti« 1. razreda ter mu s tem izrekel posebno priznanje za zasluge, ki jih je imel pri razvoju kulturne izmenjave med Koroško in Videmsko pokrajino.

MED NOVIMI KNJIGAMI

GLASBENA FOLKLORA PREKMURJA je naslov obširnega znanstvenega dela, v katerem je Josip Dravec temeljito obdelal vse vrste pesmi, ki so se ohranile iz starejše zgodovine prekmurskih Slovencev in ki jih le-ti deloma še danes prepevajo. Knjiga vsebuje 425 notnih primerov odnosno napevov ter tekste 388 pesmi, med katerimi so domoljubne, ženitovanske, šaljive, vojaške, ljubezenske, pripovedne, obredne in otroške pesmi, nadalje pesmi v zvezi z naravo ter vinske pesmi in zdravice in pesmi, ki jih prepevajo pri delu. Na dobrih 50 straneh je avtor napisal obširen uvod in analizo gradiva, v prilogah pa je navedel pregled v angleščini, razne uporabljene kratice, opombe, vire in narečne izraze, kakor tudi podatke o posameznih pevcih. Delo je izšlo pri Slovenski akademiji znanosti in umetnosti — inštitut za slovensko narodopisje — v Ljubljani.

INKUNABULE V SLOVENIJI sta v obsežni knjigi obdelala Alfonz Gspan in Josip Badalič, izšla pa je knjiga pravtako pri Slovenski akademiji znanosti in umetnosti — inštitut za literature — v Ljubljani. Inkunabule je latinska beseda, ki

Proslave mirovni umetnikov

Odbor za mir na svetu je na svoji seji v Stockholmu sklenil, da bo predlagal nacionalnim gibanjem za mir, naj bi proslavili obletnice umetnikov, ki so posebno zaslužni za kulturo in mir na svetu. Kot prve take proslave so predlagali: 700-letnico smrti kitajskega dramaturga Kuan Han Chinga, 150-letnico rojstva francoskega slikarja Honoreja Daumiera, 300-letnico rojstva japonskega slikarja Oga-ta Kehrina, 100-letnico rojstva švedske pisateljice Selme Lagerlöf, 350-letnico rojstva angleškega pesnika Johna Milтона, 700-letnico prve izdaje pesnitve Vrtovi in rože iranskega pesnika Saadija in 250-letnico rojstva italijanskega fizika Evangelista Torricellija.

Mladinski teden 1958

V času od 31. maja do 8. junija t. l. priredi deželni mladinski referat za Koroško »Teden mladine 1958« in bo s tem dana vsem mladim talentom priložnost, da se predstavijo javnosti. Pravico do sodelovanja imajo vsi mladi umetniki in avtorji, ki stanujejo na Koroškem ter so rojeni po 31. 12. 1928. Vsak lahko sodeluje z deli iz proze, lirike in dramatike ter slikarstva, grafike in plastike. Dela je treba poslati z navedbo imena, rojstnih podatkov, bivališča, poklica in državljanstva na naslov: Landesjugendreferat für Kärnten, Klagenfurt, Konzerthaus, in sicer za literarna dela do 5. in za umetnostna dela do 20. maja. Za izbrana dela, ki bodo prikazana na posebnih razstavi, bodo podelili tudi številne nagrade.

Van Gogh je navdušil Dunajčane

Slavni holandski slikar Van Gogh je s svojo umetnostjo navduševal že premnoge po vsem svetu, toda uspeh, ki ga je doživela razstava njegovih del na Dunaju, pa je edinstven celo za »kulturni« Dunaj. Osem tednov je bila odprta Van Goghova razstava v dunajskem Belvedere, toda čas je bil še prekratek, kajti še zadnji dan so številne občudovalce slikarske umetnosti le s tem mogli spraviti iz razstavnih dvoran, da so pol ure po uradni zaključku razstave ugasnili luči.

Skupno je obiskalo to razstavo 140.388 oseb, kar pomeni rekordno število, kajti takega obiska doslej še niso zabeležili pri nobeni umetniški razstavi na Dunaju. Kulturni urad mesta Dunaja je ob tem nenavadnem uspehu sklenil, da bo podprl tudi razstavo avstrijskega slikarja Oskarja Kokoschke, ki bo hkrati doslej največja kolektivna razstava tega mesta in je predvidena za mesece maj — avgust 1958, v dunajskem Domu umetnosti.

Za letošnjo jesen pa je predvidena razstava Van Goghovih del v Tokiu, kamor bodo meseca oktobra prepeljali 105 njegovih največjih umetnin.

Dr. MIRT ZWITTER

Južna Tirolska — manjšinski problem Nemcev

(Ob desetletnici Italijansko-avstrijskega sporazuma v Parizu)

Volitve v državni parlament v Rimu dne 7. junija 1953 so odnose med udeleženi strankami na ozemlju Avtonomnega področja kvečjemu še bolj zaostri-le. SVP je tokrat privabila še večje število volivcev na svojo listo. Dosegla je namreč okroglo 117.000 glasov in s tem dobila tri poslance v rimski parlament ter dva senatorja v drugem domu. Italijanske stranke so skupno združile v pokrajini Bozen 79.000 glasov in dosegle enega poslanca. Nadaljnje poslansko mesto je bilo Italijanom pokrajine dodeljeno spet z odstopom mandata drugod. V senatu Italijani tudi tokrat niso dobili zastopstva. To pa predvsem iz razloga, ker je Komunistična stranka Italije⁹²⁾ odklonila postavitev komunista kot skupnega kandidata Italijanov Južne Tirolske za senat, kar so na pobudo in s podporo demokristjanov (DC) predlagali

novofašisti (MSI)⁹³⁾. Ta pojav smatram vsekakor važnega in značilnega za pravilno oceno zadržanja posameznih italijanskih strank do vprašanja manjšine ter za splošno presojo povojne italijanske demokracije v Južni Tirolski. Strumni »železni disciplini« SVP stojijo torej očitno na strani Italijanov nasproti, močno razcepljene in ostro si nasprotujoče italijanske stranke — nikakor neka enotna protinemska nacionalna fronta. Najmočnejša izmed teh strank, Democrazia Cristiana, je nasprotno celo s SVP svetovnonazorno in politično najožje povezana. Jasno je, da takšno razmerje in stanje političnih sil močno olajša politiko SVP in ji omogoča neredko presenetljive uspehe. Vendar po širšem razvoju soditi ta položaj SVP ne kaže precenjevati: Politika sodelovanja

⁹²⁾ Pripomba: „Movimento Sociale Italiano“ (MSI), to je „Italijansko socialno gibanje“, se imenuje politična organizacija odkritih pristašev nekdanjega fašističnega režima.

s SVP že na sebi nikdar ni imela splošnega pristanka članov DC v pokrajini in v Trentinu. Nacionalistično pretiravanje nemških zahtev v zadnji dobi nasprotno očitno odvrča italijanske volivce od DC in na ta način močnejše diferencira njeno stališče do manjšine ker vedno bolj izolira zagovornike sodelovanja s SVP v njenih vrstah. Ta razvoj so najboljše dokazale baš gornje volitve v parlament, pri katerih so med Italijani Južne Tirolske relativno močno pridobile najbolj odločno DC nasprotno politične stranke.⁹⁴⁾ Čeprav je ob navedenih volitvah DC splošno v vsej državi izgubila nad dva milijona glasov, predvsem na račun leveice, je ta pojav med Italijani Južne Tirolske posebno očitno. Razumljivo, da so se za tem v tridentinski DC kmalu pojavili pojačani tokovi proti nadaljnjemu sodelovanju s SVP in podpiranju njenih zahtev.

V ostalem je izid gornjih parlamentarnih volitev v celoti spremenil politični položaj v Italiji. Najbolj otipljivo je to

spremembo nakazovalo slovo vodje DC De Gasperiya iz vodilnega mesta v državni politiki. Ko se je kmalu kasneje umaknil iz položaja zunanjega ministra Avstrije⁹⁵⁾ tudi drugi podpisnik Pariškega sporazuma in je dne 25. novembra 1953 prevzel njegove posle nekdanji avstrijski zvezni kancler inž. Leopold Figl, se je podnebje odnosov med DC in SVP še občutnejše ohladilo.

Skoraj istočasno je opaziti pričetek sistematične propagande SVP, ki govori o »stopnjevanem pritisku« ter o »nevzdržnem položaju« manjšine, ker da Italija ne spoštuje prevzetih obveznosti in predvsem ne »smisla in duha« Pariškega sporazuma. To da dokazuje povezava italijanskega Trentina z Južno Tirolsko v skupno Avtonomno področje ter nepri-znanje samostojne pokrajinske avtonomije Južni Tirolski, torej predvsem pomanjkljivo izvajanje člena 14 Posebnega Statuta. Značilno pa je, da se baš ob v tej dobi zaključenem povratku svojčas prostovoljno v Nemčijo odislih optantov pojavi prvič krilatica o »pohodu smrti« manjšine zaradi italijanskih večin v mestih.

(Nadaljevanje sledi)

⁹³⁾ Pripomba: „Partito Comunista Italiano“ (P. C. I.).

⁹⁴⁾ Pripomba: P. C. I. in Nennijski levi socialisti „Partito Socialista Italiano“ (PSI) so dosegli 25 %, novofašisti in monarhisti skupno 20 % vseh italijanskih glasov.

Občni zbor SPD „Svoboda“ v Logi vesi

Preteklo nedeljo je bil pri nas občni zbor Slovenskega prosvetnega društva »Svoboda«. Društveni tajnik Stanko Černic je pozdravil navzoče prosvetaše, med temi posebno predsednika Slovenske prosvetne zveze dr. Francija Zwitterja ter lo-

Razne vesti iz Koroške

Na stavbišču v Drobolah v občini Marja na Zilji se je 26-letni Franc Buchmann hudo ponesrečil pri čiščenju naprave za mešanje betona. Z roko je prišel v stroj, ki mu je iztrgal palec in zmečkal kazalec.

V Waidmannsdorfu pri Celovcu se je pred nedavnim bančni uradnik Kurt Trojer igral z domačim psom. Psi so včasih nepreračunljivi ter je previdnost vedno na mestu. Tudi Trojerja je pes nepričakovano močno ugriznil v obraz. Rana je bila tako huda, da se je moral podati v bolnišnico.

Dve štirinajstletni učenki realne gimnazije v Celovcu sta si zaradi slabih šolskih spričeval hoteli vzeti življenje. Zaužili sta spalne praške, toda so ju še pravočasno našli ter spravili v bolnišnico, kjer so jima rešili življenje. Drug trinajstleten učenec iz Celovca, ki je tudi prejel slabo spričevalo, pa je izginil brez sledu. Pravijo, da nekateri starši v svoji samoljubnosti nimajo razumevanja, če njihovi otroci v šoli ne dosežejo zaželenih uspehov, ker pač ni vsak otrok enako nadarjen. Tudi tukaj bi bila od strani staršev dobrohotna in vzpodbudna beseda bolj umestna ter po možnosti pomoč za izboljšanje slabih not, kakor pa hudo karanje in težki očitki. V življenju mladega človeka še ni vse zamujeno, primeri so tudi, da se kakšen otrok duševno počasneje razvija.

V Celovcu so zaprli 25-letnega Arnulfa K., ki je pokazal zelo surov značaj. V družinskem prepiru je dejansko na padel svojo mater in brata, kateremu je tudi grozil, da ga ubije. Oba, mati in brat, sta bila lahko poškodovana.

Na državni cesti pri Vernberku se je sedemletna šolarica Rosemarie Hoffmann zaletela v avto, ko je neprevidno prečkala cesto. Šofer Johann Ambrosch je sicer vozilo v trenutku krepko zavrl, toda bilo je že prepozno. Deklico je zajelo ter jo vrglo na cesto. Obležala je s pretresom možganov in oddrgnjenjem kože. Zaradi nenadne zavore je tudi avtomobil izpodneslo preko roba ceste kjer se je prevrnil. Na srečo pa je šofer ostal nepoškodovan.

KELAG — koroška elektrifikacijska družba — praznuje letos desetletnico svojega obstoja. V teh letih je veliko doprinesla k elektrifikaciji naše dežele. Leta 1948 je družba zaznamovala 30.738 odjemalcev toka, koncem leta 1957 pa že 86.669. Od leta 1948 do 1952 je proizvodnja toka narasla za 28 odstotkov, od tega časa dalje do 1957 pa za 46 odstotkov.

Velikovec

V skromnem stanovanju v Velikovcu živi mož, ki mu nihče ne bi prisodil, da je pred malo dnevi dosegel 80-letnico svojega življenja. Jurij Gözellt je bil rojen 30. marca 1878 kot sin kmečke delavce in kmečkega delavca, takrat so jih imenovali dekla in hlapec. Starše je zgođaj izgubil. Mati mu je umrla, ko ni bil še niti eno leto star, oče pa, ko je bil Jurij štel tri leta. V Hudem kraju nad Vovbrami so ga dobri ljudje vzeli k sebi, na Dješkah je hodil v šolo po dve uri na dan, potem pa je služil pri kmetih.

Mladi fant je bil bistre glave ter je ogromno bral in si znanje iz tiska tudi osvajal. Njegove sposobnosti je spoznal in vedel ceniti ženjalni izvedenec v lesni trgovini in lesno-predelovalni industriji Valentin Leitgeb v Sinči vesi ter ga je več let zaposloval v svojem obratu, kjer je meril in izračunaval les, ga nakupoval in prodajal ter nadzoroval in izplačeval delavce. V precejšnji meri se je naučil raznih jezikov, poleg slovenskega in nemškega tudi italijanski, češki in srbohrvatski jezik.

Potem je bil zastopnik več zavarovalnic, najprej Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani, toda tudi danes še izvaja posle zastopnika neke zavarovalnice. Pridobil si je tudi obrtno pravico za trgovino s stroji, ki jo je izvajal zelo uspešno v zadovoljstvo dobaviteljev in nabaviteljev.

gaveškega župana g. Millioniga, ki je postal po zadnjih občinskih volitvah naš župan. Po svoji vsestranski razgledanosti, objektivnosti ter pravilnem pojmovanju internacionalne miselnosti in po svojem socialnem prepričanju je pri vseh splošno priljubljen. Z veseljem smo v naši sredi pozdravili tudi drugega podžupana, nosilca naše liste Arnolda Černica. Da smo pri volitvah postavili prave moze na pravo mesto, smo lahko s ponosom ugotovili, ko smo pridobili nad 40 glasov.

Pozdravnim besedam je sledil živahen razgovor, v katerega je posegel tudi g. Matej Rainer, starosta narodnega gibanja v Logi vesi. Zaslužni narodni delavec je pozval navzoče, naj čuvajo našo dragoceno materinsko besedo, na katero smo lahko ponosni. Dejal je, da naši govorci sorodne jezike govori nad 200 milijonov pripadnikov slovanskih narodov, ki na pomenu in ugledu v svetu vedno bolj in bolj pridobivajo.

Potem so bile volitve odbora. V odbor so bili izvoljeni stari in izkušeni prosvetaši kot Fini Jank, Hanzej Schwann, Hanzej Aichholzer, Pavle Kernjak in drugi. Mlajši rod pa predstavljajo Stanko Černic, ki je spet prevzel odgovorno mesto v društvu, namreč tajništvo, ki velja kot duša vsake organizacije. Za blagajničarko smo postavili Mili Černic, v odbor pa še nekaj drugih mladih ljudi, ki se bodo v

bližnji bodočnosti uveljavljali v naši prosvetni dejavnosti.

V obširnem referatu nas je predsednik SPZ dr. Franci Zwitter seznanjal s problematiko našega prosvetnega in vsenarodnega gibanja, posebno v zvezi s členom 7 Državne pogodbe. Med drugim je očitel tudi naloge, ki nas čakajo ob proslavi petdesetletnice Slovenske prosvetne zveze. Navzoči so sledili govorniku z velikim zanimanjem ter izražali za izvajanja svojo hvaležnost in priznanje.

Ob koncu je novi predsednik društva Maks Kalkl izrazil upanje, da bo društvo moglo s pomočjo vseh zmagovati naloge v borbi za obstoj našega življa na ogroženem ozemlju. Staremu odboru, predvsem bivšemu predsedniku Lukiju Mesotiču, ki žal zaradi velike zaposlitve ni več mogel prevzeti predsedniškega mesta, je izrekel še enkrat najtoplejšo zahvalo.

Mrak je že legal na zemljo, ko smo končali občni zbor. Potem pa je pod vodstvom Hanzija Aichholzerja zadonela naša pesem, ki nas je nad vse razveselila in navduševala. Pozno v večerne ure smo še ostali skupaj in prisluškovali prekrasnim našim melodijam. Pod logaveškim geslom, ki se glasi: »Od jezera do vrh planin čez Logo vas, razlegaj se slovenski glas« bo tudi v bodoče z našo pesmijo in delom mogoče ohraniti slovenski rod med obrežji Vrbskega jezera in Drave.

O cesti, ki je tudi nujno potrebna popravila

Mnogo propagande delajo v koroškem časopisju in na druge načine za čim živahniji tujski promet v naši deželi. Tako prizadevanje je razveseljivo ter je hvalevredno, ker s prihodom turistov v naše kraje dotaka tudi denar, pa tudi devize iz inozemstva, kar koristi podvigu našega gospodarstva. Čim bolj je razgibana tujska sezona, tem več delovnih ljudi najde pri tem zaslužek, kmet pa tudi lažje in boljše vnovči svoje pridelke.

Večina turistov prihaja k nam z lastnimi motornimi vozili. Naravno je, da se hočejo voziti po dobro urejenih in ustreza-jočih cestah, slabih pa se izogibajo, ker jim kvarijo vozila.

Pri vasi Ivovje v kotmirški občini se odcepi od rožanske zvezne ceste okoli 28 km dolga deželna cesta, ki so ji nadelo po pravici lepo ime »Razgledna cesta« (Aussichtsstrasse). S ceste se nudi potnikom krasen razgled po spodnjem in zgornjem Rožu, kakor tudi na vrhove in skalnate grebene Karavank. Dalje se odpira pogled na Julijsko in Ziljsko gorovje, v podnožju pa se vije srebrni trak reke Drave. Marsikateri tujec kot začaran ostrmi in občuduje krasote naše zemlje.

Številna pohvalna pisma raznih tvrdk pričajo o jubilarntovi sposobnosti.

Nikdar v svojem življenju pa ni pozabil, da je otrok slovenske matere ter je vsa leta ohranil zvestobo svojemu ljudstvu. Med drugo svetovno vojno so nacistični nasilniki pregnali tudi njega v izseljenišvo v Rettenbach, čeprav nikomur ni skrivil lasu. Njegova neupogljiva značajnost jim je bila v napotje. Ko se je po prestatem trpljenju vrnil, je bil ob vse in nihče mu doslej še ni povrnil škode.

Spoštovanemu jubilarntu iskreno čestitamo in mu želimo še mnogo zdravih in zadovoljnih let!

Kazaze — Breza

O gradnji elektrarne v Kazazah bremo, slišimo in govorimo že dolgo. Že okoli deset let je minilo, ko od časa do časa merijo, vrtajo in delajo načrte, toda stvar se še ni mnogo premaknila. V deželnem zboru, v tisku in še posebej pri nedavnih volilni agitaciji so razne osebnosti prav tako precej govorile o izvedbi načrta. Tudi na zadnji okrajni konferenci SPO v Velikovcu so se bavili s tem vprašanjem, kakor smo brali v socialističnem glasilu.

Z gradnjo elektrarne bi bili v našem kraju zadovoljni in pričakujemo, da ne bo

V obupnem stanju pa je poleg vseh naravnih krasot naša cesta. Od izhoda pri Ivovjah preko Kotmarje vasi, Čahorič do posestnika Obrta je dobro asfaltirana. Dalje pa se prične za potnike z motornimi vozili pravi križev pot, ki se stopnjuje, čim bliže prihaja središču tujskega prometa, v Vrbo. Cesta je izpeljana od Čahorič preko Bilčovsa, Zgornje Vesce, Št. Ilja in končno na Zoprače v logaveški občini ter doseže pičel km pred Vrbo spet državno cesto.

Asfaltiranje te ceste traja že nekaj let. Do Kotmarje vasi je še nekako šlo, dalje pa je pričela zadeva šepati. Vedno se izgovarjajo, da ni potrebnega denarja v ta namen. Eno leto se sploh ni nič napravilo, dve leti zaporedoma pa so uredili reči in piši samo po pol kilometra letno. Nekaj je, toda vse premalo. Če pomislimo, s kakšnimi stroški je povezan prevoz potrebnih strojev in delavcev, je takšen način gradnje zares nerentabilen. Menimo, da bi bilo pametneje, če bi vsako leto naredili nekaj več. V interesu tujskega prometa je, da bi takšno krasnih razgledov bogato cesto čimprej ustrezno uredili, da bi jo motorizirani turisti radi in z veseljem izkoriščali in se iz leta v leto spet vračali v naše kraje.

ostalo samo pri besedah in obljubah ter da se izvedba ne bo zavlačevala, kakor je to primer projekta takomenovane podjunske železnice, ki se vleče že petdeset let.

K temu želimo pripomniti še naslednje. Kakor nam je bilo povedano, bi moralo kakih 10 odstotkov ljudi župnije Kazaze zapustiti svoje domačije, ki jih bodo odkupili, ker prideta naselji Breza in Graben pod zaježeno vodo. Ta zavest povzroča, da se ta ali oni v teh naseljih ne more odločiti, kako naj bi ravnal in če bi prav storil, ko bi investiral in ponekod izvajal že potrebna popravila na svojih poslopih. Pri nekaterih bi bila popravila in izgradnje že potrebne, drugi pa bi tudi hoteli kar koli obnavljati in izboljševati. Posebno letos bi bilo marsikaj mogoče storiti, ker moramo izredno mnogo lesa od drevja, ki ga je sneg podrli in polomil, na kakršen koli način spraviti v denar. Zaradi negotovosti in zavlačevanja gradnje elektrarne pa ne vemo, kaj bi storili ter smo v nemali zagati.

Slišimo tudi, da nameravajo domove za uslužbenke pri elektrarni postaviti na levi strani Drave, proti čemur zavzemamo tudi odločno stališče. Nočemo, da bi se področje kazaškega središča tako občutno zmanjšalo v krajevno gospodarsko škodo. Naša želja je, da se postavijo naselja za uslužbenke na desni strani Drave. Želimo

ZVEZA SLOVENSKEGA IZSELJENCEV
Celovec, Gasometergasse 10

VABILO

Zveza slovenskih izseljencev bo imela v nedeljo, dne 13. aprila 1958 s pričetkom ob 9.30 uri v dvorani I celovške Delavske zbornice svoj

redni letni občni zbor

na katerega so vsi člani prisrčno vabljeni.

Spet se bomo spominjali najbolj usodnih dni v zgodovini koroških Slovencev, ko so nacistični oblastniki hoteli z množično izselitvijo zavednih slovenskih družin izvršiti smrtno obsodbo nad našim ljudstvom. Hkrati pa bomo obnovili tudi našo slovesno zaobljubo, da bomo strnjene v Zvezi slovenskih izseljencev nadaljevali borbo za priznanje pravic, ki nam gredo kot žrtvam nacističnega nasilja.

Odbor

tudi, da bi se posebnosti cerkve v Brezi, ki imajo starinsko-umetniško veljavo, hranile in da bi cerkev postavili na drugem primernem kraju v bližini.

Zvedeli smo tudi, da nameravajo graditi cesto od Metlove preko Kazaz do Drave in čez Dravo pri elektrarni most, odkoder bi cesta vodila dalje preko Št. Petra na Vašinjah do Lindenhofa. Pravijo, da bo most čez Dravo samo provizoričen, s čemer se ne moremo strinjati. Potrebna je današnjemu prometu ustrezajoča cesta in trpežen ter trajen most, ki bo zmožljiv za vsak transport.

Vse te naše težnje smo sporočili občinskemu uradu v Dobrli vesi in deželnemu poslancu. V ostalem pa smo mnenja, da bi bil zares že čas, da bi se za naš gospodarsko vedno zapostavljeni in zanemarjeni kraj končno nekaj storilo. Čimprejšnjo gradnjo elektrarne pozdravljamo ter bomo zadovoljni, ko bodo z uresničitvijo pričeli resno in dejansko. S tem bi bila dana možnost zaposlitve mnogim domačim delavcem, ki si morajo zaslužek iskati v daljnih krajih in drugod tudi potrošiti svoj denar. Z obratovanjem elektrarne pa bi bilo stalno zaposlenih tudi nekaj delavcev in uslužbencev. Nadejamo se, da bi prišli pri tej zaposlitvi v poštev v prvi vrsti domačini.

Šmihel nad Pliberkom

Pretekli teden je umrl Jakob Drobež, p. d. Silarjev na Bistrici. Pokojni je bil dolga leta delavec v opekarni v Drveši vesi. Z vsemi delovnimi tovariši je bil v najboljših prijateljskih odnosih ter je vse življenje ohranil tudi zvestobo svojemu ljudstvu in slovenski besedi. Prav rad je prihajal na prireditve v okviru domačega slovenskega prosvetnega društva in se vedno veselil vsakega našega skupnega uspeha. Skromno se je prebijal skozi življenje, vsekdar pa je bil vedrega značaja, da smo ga kot človeka in soseda vsi imeli radi.

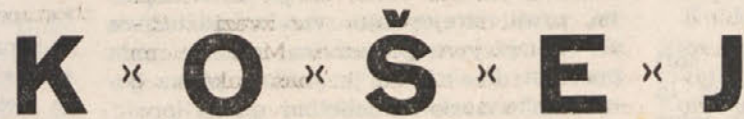
V soboto smo blagega pokojnika na šmihelskem pokopališču izročili materi zemlji k trajnemu počitku.

Zgledno dejanje mladega fanta

Lepo človekoljubno dejanje je storil v Št. Lenartu trinajstletni učenec glavne šole Viktor Ozim, ki je pred nedavnim rešil malo deklico iz kočljivega položaja. Šla sta po cesti, naenkrat pa je otrok stekel in padel v precej globok tolmun, kjer se vedno zbira voda in posebnost naraste, kadar se tali sneg ali pa dežuje. Fant je brez oklevanja pogumno skočil v tolmun in potegnil deklico iz vode. Pravijo, da bi bil skrajni čas, če bi občina poskrbela za odtok, ker zastanek vode je lahko nevaren tudi za druge. Lani je v ta tolmun padel starejši moški, ki se je le s skrajnim naporom mogel še sam rešiti.

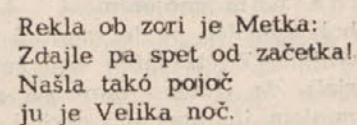
KOLEDAR

Petek, 4. april: Veliki petek
Sobota, 5. april: Velika sobota
Nedelja, 6. april: Velika noč
Ponedeljek, 7. april: Vel. poned.
Torek, 8. april: Alberti
Sreda, 9. april: Tomaž
Četrtek, 10. april: Mehtilda

BOLGARSKA PRIPOVEDKA

France Bevk

MIRKO KUNČIČ: **Velika noč**

Dva kmeta in sekira

»Hm, sekiro si našel ti in ni mi mar, kaj misli drvar o tatovih.«

»Za njim, za njim! Ti bi šel za Hunom, vrtoglavi mladeč, verjamem. Toda šel bi bil v pogibel. Kje je konj, ki bi dosegel

»Ni tvoja stvar moja ukana. Zato je ne zve nihče, dokler se ne zgodi. Povem vam pa, da sem prisegel vsak dan trikrat in vsako noč po trikrat sveto prisego Svetovitu vsvedečemu, Perunu vsemogočemu in Vesni in Devani: Radovan otme Ljubi-

»Nad Hune!«
Većina je želela, da se odpočije vojska

Kakšen krompir bomo sadili?

Semenski krompir, ki ga je priznala koroška kmetijska zbornica, je letos, izvzemši sorto Voran, za 11 do 14 grošev cenejši kakor je bil lani. Cena tržnega krompirja sicer kljub temu marsikoga zavraja k mnenju, da se kot »original« priznana seme ne splača več saditi, ker je še vedno predrago. To mnenje je zmotno. Slej ko prej bo v proizvodnji krompirja še vedno najboljše gospodaril tisti, ki bo vsako leto vsaj na eni petini površine sadil originalno seme krom-

pirja, na ostalih štirih petinah pa pridelek iz originala. Le tako bo dosegel visoke pridelke, z njimi pa nizke proizvodne stroške na kg krompirja.

Poleg že znanih in udomačenih sort krompirja Allerfrüheste Gelbe, Voran in Ackersegen je kmetijska zbornica letos postregla tudi z rezultati štiriletnih poskusov nekaterih novih sort. Po teh rezultatih je bil v povprečju štirih let dosežen naslednji povprečni pridelek:

sorta	število poskusov	pridelek q/ha	povprečni % škroba
Comtessa	15	231	12
Allerfrüheste Gelbe	25	254	12
Lori	25	306	15.4
Virginia	28	323	14.8
Ackersegen	34	302	14.9
Voran	34	335	15.9
Maritta	34	342	17.5

Od novih sort je Comtessa zgodnja in okusna jedilna sorta, ki je odporna proti krompirjevi plesni in izrojevanju. Lori je srednje zgodnja jedilna sorta

Gnojimo izdatno!

Za doseg zadovoljivega pridelka in za večjo rentabilnost njivskih rastlin je potrebno izdatno gnojenje in seme intenzivnih ali bogato rodovitnih sort. Kako izdatno gnojenje poplača dobro seme in delo, vidimo iz 2 poskusov v letu 1957, katere opisuje dipl. ing. Leicht v predzadnji številki »Der Kärntner Bauer«. Jari je čmen sorte Haisa je pri teh poskusih dal po hektarju naslednje pridelke:

na negnojeni njivi 13.9 q
na njivi, ki je dobila 400 kg kalifosfatnih gnojil in 100 kg dušičnega gnojila 23.2 q
na njivi, ki je dobila 850 kg kalifosfatnih gnojil in 100 kg dušičnega gnojila 32.8 q

Zaradi gnojenja dosežena višja vrednost pridelka je po odtegnitvi izdatkov za gnojila znašala:

pri nizkem kalifosfatnem gnojenju 1.468 šil.
pri izdatnem kalifosfatnem gnojenju pa 3.068 šil.

Krompir sorte Ackersegen pa je po hektarju dal naslednje pridelke:

na negnojeni njivi 280 q
na njivi, ki je dobila 350 P, 400 K in 200 N 360 q
na njivi, ki je dobila 700 P, 800 K in 400 N 400 q

Zaradi gnojenja dosežena višja vrednost pridelka je po odtegnitvi izdatkov za gnojila znašala:

pri nizkem gnojenju 3.193 šil.
pri izdatnem gnojenju 4.386 šil.

Se bolj značilen pa je gnojilni poskus na travnikih. Za travnike smo že vedno poudarjali, da izdatno gnojenje s hlevskim gnojem in umetnimi gnojili poveča

pridelek za 100 %. To trditev utrjujejo tudi podatki o naslednjem poskusu (pridelki po hektarju):

negnojeni travnik 47.28 q
navadno gnojeni travnik (350 P, 250 K in 200 N) 69.15 q
izdatno gnojeni travnik (700 P, 500 K in 400 N) 101.30 q

Zaradi gnojenja dosežena višja vrednost pridelka je po odtegnitvi izdatkov za gnojila znašala:

pri navadnem gnojenju 1.610.— šil.
pri izdatnem gnojenju 4.118.— šil.
Rezultati teh poskusov sicer ne povedo nič novega, vendar si jih naj dobro ogleda vsak, ki še dvomi v uspeh umetnih gnojil na tleh, ki so založena s humusom. Pričnimo izdatno gnojiti! To je najhitrejša, najboljša in najcenejša pot k boljši rentabilnosti kmečkega dela.

Novo mešano umetno gnojilo

Tovarne dušika v Linzu so letos spravile v promet novo vrsto mešanega umetnega gnojila. Vrednost 100 kg tega gnojila odgovarja ca. 48 kg amonsulfata, 55 kg superfosfata in 53 kg patentkalija. To novo gnojilo, ki je zrnato, se imenuje »Vollkorn Linz 10-10-15 chlorfrei« in stane šil. 188.— za 100 kg, je s tem dražje od dosedanjega enakovrednega »Linz Mischdünger 10-10-15 chlorhaltig«. Za razsipanje z roko je vendar novo gnojilo bolj pripravno. To gnojilo je predvsem pripravno za gnojenje krompirja in povrtninam, katerim klor v kalijevi soli škoduje.

»Kdo ga prepozna? Bogovi z njim! Čuvaj ga Svetoviti!«

Sredi popoldneva se je razgibalo mravljišče krog tabora. Kakor luči so švigali med umazano rjavo in sivo tolpo šlemi Iztoka in Slovenov iz Bizanca. Krog popoldneva se je že ločilo in razkrojilo valovje naroda. Po zraku je kipelo od bojovitih vzklikov: »Nad Hune! Nad Hune!«

ŠESTNAJSTO POGLAVJE

Zaradi zmage žejna krvi je vojska hotela še tisti večer odriniti skozi sotesko od gradišča proti Donavi. Iztok je imel dosti posla, da je zabranil razbrzdanemu hudourniku divji pohod. Dasi je izbral najboljše bojovníke, bi se ne bili uklonili, da niso posegli vmes starešine in veleli narodu, naj bo strogo pokoren Iztoku — poveljniku. Polagoma se je vojska umirila. Starešine so se poslavljali in se vračali na svoja selišča. Drhal je vzklikajoč in plesoč ginila v lesovih. Proti večeru je stalo v dolini krog tisoč vojščakov. Vodila jih je železna roka posameznih Slovenov, ki so dolgo vrsto let korakali za bizantinskimi prapori. Iztok je velel porazdeliti mednje vse hunske in antske konje. Kar koli je bilo oklepov in šlemov, vse so si nadeli. Tako je imel okrog dve sto težko oboroženih jezdecev. Njegov jermen pod brado je bil tesno zapet, ob vrstah je jahal s čudovito samozvestjo. V prsih je začutil hipoma slast, kakršne

ovalne oblike in precej odporna proti izrojevanju; Virginia je srednje pozna izvrstna jedilna sorta, ki je sicer odporna proti izrojevanju, vendar občutljiva za krompirjevo plesn, na svetlem rada pozeleni; Maritta je srednje pozna gospodarska sorta z debelimi gomolji.

Originalno seme brez vreč stane (za 100 kg):

Comtessa	S 146.—
Lori	S 133.—
Voran	S 114.—
Ackersegen	S 100.—
Maritta	S 100.—

Koruza namesto krompirja?

Drago pita in krmi, kdor mora krmno žito dokupovati. Od žita se pri nas v alpskem svetu pokrmi največ koruze, ki pa jo drago kupujemo. Krompir kot krma tako delovnotehnično kakor po trajnosti uporabe kot krma zdaleka ne dosega koruze, posebno ne danes, ko imamo sorte hybridne koruze, kakor so to Wisconsinovi tipi 240, 275 in 355A, ki tudi v našem podnebnju dozoriyo za zrnje in ki v pridelku presegajo domače sorte za 30 do 60 odstotkov.

Wisconsin 240 dozori v povprečju v 122 dneh in je sorta za najslabše koruzne lege. V pridelku ne dosega ostalih sort Wisconsinov.

Wisconsin 275 dozori v povprečju v 128 dneh, daje okoli 60 q zrnja po hektarju in odlično uspeva v slabih do srednje dobrih koruznih legah.

Oves je odlično krmilo

Po krmilni vrednosti je oves s hektolitrsko težo 48 do 50 kg glede na prebavljive beljakovine enakovreden srednje dobremu krmilnemu ječmenu ali pa koruzi. Koruza pa je bogatejša glede na škrobno vrednost. Če pri krmljenju uporabljamo koruzo namesto ovsa, potem moramo to okolnost upoštevati.

Oves je lahko prebavljivo krmilo. Maščoba, ki je v ovsu, ima dober okus, nekateri jo imenujejo »rastlinski kazein«. Oves je celo za nekatere vrste živali nepogrešljiv in je zlasti dobro krmilo za plemenske živali. Predvsem moramo paziti pri ovsu na hektolitrsko težo, ker je oves toliko manj vreden, kolikor več je v njem plev. Kadar krmimo ovseni zdrob mladim prašičkom, tekačem ali pa mladim svinjam, moramo plevelne ostanke prej odstraniti. Oves je zelo dobro krmilo za plemensko in delovno živino, pomešan z drugimi krepkimi krmili pa je odličen tudi za pitovno živino.

Edina zaščita pred točo: zavarovanje

Kakor znano se na Koroškem proti škodi vsled toče vsak kmet lahko zelo ugodno zavaruje. Kakor v zadnjih letih, tako bo tudi letos vsakomur, ki se bo zavaroval proti toči, deželna vlada pri spevala 25 % od premije, ki jo je treba plačati.

Ker v Avstriji ni nobenega drugega fonda, ki bi povrnil po toči prizadejano škodo ali pa mogel nuditi kakršnokoli pomoč, svetujemo vsakomur, ki ima kmetijo v območju, kjer toča večkrat pada, da se zavaruje proti toči pri »Avstrijskem zavarovalnem zavodu proti toči« (Österreichische Hagelversicherungsanstalt).

Wisconsin 355A dozori v 134 dneh, daje okoli 65 q zrnja po hektarju in je sorta za srednje dobre in prav dobre koruzne lege.

Vse tri sorte dozoriyo v štirih do štirih in pol mesecih, kar pomeni, da jih zanesljivo lahko sadimo povsod tam, kjer koruzo običajno lahko sadimo že v prvih dneh meseca maja. V teh primerih bo zrnje zrelo v drugi polovici meseca septembra.

Ko preudarjamo, ali bi še ostali pri krompirju za proizvodnjo prašičke krme ali pa bi njegovo površino nekoliko skrčili in tam nasadili nekaj koruze gornjih sort, ne pozabimo, da je seme koruze cenejše od semena krompirja, da pa je tudi pridelovanje in krmljenje koruze cenejše od pridelovanja in krmjenja krompirja.

Priporočljivo je mešati med krmo za mlade prašičke in teleta vsaj 20 % ovsa (v obliki zdroba ali pa še boljše kot ovse-ne kosmiče). Oves kot dodatno krmilo pa ni priporočljiv le za vzrejo telet, mladih goved, prašičkov in mladih svinj, temveč ga uporabimo kot dodatno krmilo tudi za odrasle plemenske živali, zlasti za plemenjake. Tudi delovna živina bo postala po krmljenju z ovsem živahnejša in produktivnejša.

Če oves pomešamo z ostalimi krepkimi krmili, bo zelo koristen tudi za pitovna goveda in pitovne prašičke.

Sam sem se prepričal, da se izplača mešati oves med ostala krmila za krmljenje prašičev. Ugotovil sem pri svinjah, ko so dosegle živo težo približno 60 kg, da so se pri povečanem dodatku ovsa v svinjsko krmo pričele močno goniti (bukati), nakar sem dodatek ovsa znižal. Ugotovil sem tudi, da je priporočljivo mešati med krepka krmila za prašičke vsaj 20 % ovsa.

en dan in potem udari vsa čez Donavo nad Tunjuša.

Temu je ugovarjal Iztok. Vojak skoz in skoz, ki je poznal red palatincev, se je zgražal, kadar je pogledal v dolino.

»To je drhal,« je pomislil, »ne vojaki.« Zato je ugovarjal in prepričeval tako dolgo, da se je vdal zbor in pritegnil njegovega nasveta. Poverili so mu oblast, da si izbere le najboljše ljudi, drugi naj se vrnejo na svoje domove.

Ko je bil sklep dogan in posvetovanje zaključeno, se pojavi med njimi na suhem hunske konju, kakor so jih nekaj ugrabili v bitki, star Hun.

Vse je spreletel gnev in jad. Sprejeli so ga mrki pogledi, namrščene obrvi, zgrbančena čela.

»Kakor sem prisegel, tako se zgodi!«

Jezdec je izpregovoril. Po vseh licih se je prikazala osuplost, iz vseh ust je hkrati zadonel vzklík začudenja.

Jezdec pa je okrenil konja; zamahnil je čop rdečih las ob glavi, stresle so se kocine kozlovskih hlač in — Hun se je zadrevil po brdu iz gradišča.

Zborovalci so mu dvignili roke v pozdrav, glasni klici so ga spremlili in mu voščili srečo bogov na pot. Jezdec, Radovan, se ni ozrl. Zamahnil je s plunko po zraku, se sklonil konju na vrat in pognal v skok po dolini.

»Oj ukane! Oj ukane,« je šlo od ust do ust med zborovalci, ki so zrlili za godcem.

še ni bil okusil. Tako jasno kakor nikdar mu je stopil pred oči daljni smoter. Zamislil se je kakor v lepe sanje.

Dolina pred njim se je širila, prostrana raven se je polnila z vojščaki. Vse se je svitilo in migotalo od brušenega orožja. Nič več tolpe, nič drhali. Stotnije, prave, urejene stotnije vro iz vseh slovenskih gozdov in se razlivajo na raven. In sedaj prijezdi on, zamahne z mečem, vojska se zgane, pod udarci kopit zagrmí zemlja: dvigne se prah, čuti se zamolkel žvenket jekla, trume se vale proti jugu — on jezdi na čelu. Oko ima uprto proti polnoči, proti smotru. »Nad Bizanc!« grmi krog njega. »Maščevanje!« kriči srce. »Svoboda!« koprni duša. Zajokala bo sproščena zemlja, ko bo pila kri tiranov; zaslužnjeni narodi bodo poljubovali osvobojeni sled njegovih stopinj; Slovenu vzide jasno in čisto svobodno sonce na daljnem vzhodu. In pod tem jasnim nebom oblijejo žarki zlate pramene mehkih las, ki bodo pluli z glave njegove Irene.

Iztok je otrešel z glavo, z roko potegnil ob čelu. »Sanje, lepe sanje!«

Velika vojska je izginila, pred njim je ostal zbor molojcev. V daljavi se je le še motno blestel vabljivi smoter.

Četli je izpregovoril navdušene besede in ji velel počivati.

Ko je veslal mesec na polnoč, se je napotila majhna četa ob potoku skozi dolino. Šlemi se niso svitili v noči, oklepov

ni bilo krog prsi vojščakov. Sence slokih konj so tiho bežale po travi.

Rado je jezdit pred odhodom glavne čete z nekaterimi vojaki na ogled za Tunjuševim taborom.

Odkar se je vrnil z vojne in zvedel o ropu Ljubinice, se mu ni zjasnilo nagubančeno čelo. Kakor divji maček, ko čaka plena na drevesu, se je tresel od koprnenja, da bi zapodil konja proti Donavi in planil v tabor ter iztrgal Hunu ugrabljeno golobico. Ko je ugovarjal Iztok razdivjani vojski, ko je odbiral vojščake, je čepel na okopu gradišča, stiskal ustnice in škrtal z zobmi. Da ni bila njegova vera v Iztoka brezmejnja, zagnal bi se bil proti njemu, ga pahnil s konja in zaklical v tolpo: »Za mano! Nad Hune!« Vsaka ura mu je bila trpljenje, vsako posvetovanje starešin muka. Mižal je, da ni videl mladcev, ki so dvigali kopja in zahtevali pohoda. Zatiskal si je ušesa, da ni čul hrupa in vzklikov: »Nad Hune! Nad Hune!«

Dan se mu je plazil kakor lena voda. In ko je četa prižgala ognje in legala počivati, bi bil najrajši udril mednje in tolkel s pestmi po speči vojski. »Na noge! Sramota Slovenom! Hči staroste plen Tunjušev in vi spite! Sramota! Na noge, golazen, dvignite se in operite madeži! Za meno! Na konje, nad Hune!« Z obema rokama je stiskal glavo, se vrgel na zemljo in grabil v zeleno grivo s tresočimi se prsti.

(Dalje)

DANE DEBIČ:

Velika odločitev

Stresla je s trepalnicami. Stresla v želji, da bi se znebila tesnobe in lahko vsaj nekaj použila.

Železne vilice v roki so drhte. Dolgi prsti nežno oblikovane roke. Zagrinjalo obupa preko misli. Sklonila se je nad mizo in si prekrila z rokami obraz. Vilice so nemočno obvisle na robu krožnika. Dolgi prsti so se z nohti zasadili v čelo. Tu pa je bila za droben urez poglobljena guba in še več manjših gubic.

Tako je mirovala. Nekaj muh pa je trepetalo s krilci in se sprehajalo po koščku mesa ter po grudicah krompirja. V tesni kuhinji, z oknom na majhen vrt, je bilo slišati le njeno speče dihanje in brenčanje muh in podrsavanje noge po podu.

Tako ni prvič danes, tako je že nekaj dni.

Da, draga žena! Ujeta si. Kako enostavno je to, če se človek zaljubi, je ljubljen in hoče svojo srečo v sožitju. Spletlo se je. Hotela je ostati zvesta spominu. Dvanajst let preko spomina, kakor dvanajst težkih odej. Takrat je vojna brizgnila svoj železni curek v njeno srečo in njen

njih ter poslušala nerazločno blebetanje. Bila si sama. Prideš, čaka te, v njegovih očeh te pričakuje toplota postelje. Veš, da mu lahko vse poklepetaš tamkaj v postelji, tesno prižeta k njemu. Lahko bi mu rekla, da ti je všeč krilo iz modrega blaga, ki je pravkar prišlo v trgovino. Lahko bi mu rekla, da si trudna in ga uščipnila v ramo. Vse to bi lahko rekla. Mnogo več bi lahko. Saj zimske noči so tako dolge, ko starka varčuje z elektriko.

Hčerka, ta se je navadila spati pri stari mami in živeti ob njej. Medtem pa ona cele dneve preždi za pultom. Ponuja ljudem blago, ki ga ob praznikih kupujejo, pomerjajo in nosijo družinam. Njej nihče ničesar ne nosi. Kadar je njen god, ga pozabijo. Kadar je rojstni dan, ga pozabijo.

Morala se bo odločiti pred obtožbo oči. Trije pari oči: mrtvi mož, mati in hči. In tu en sam par oči, ki te vabi. Blage, usmiljene, vabljuje in nesebične oči. V njeno srce je prišla ljubezen. Ljubezen, ki je vzdrhtela z njegovim poljubom.

Brezskrbni dnevi. Prihajal je po desetkrat v trgovino in kupoval radirke, svinč-

še enkrat. Solze, ki jih ne vidi svet in preplavljajo notranjost.

Candra? Ciganka? Prebičati po goli riti? Koliko let je hodila v črnini?! Niti enkrat se ni njeno telo zavrtelo v živahnem ritmu godbe. Skupno s starko sta šli dvakrat na veselico in enkrat na maškarado. Vse se je vrtelo, divjalo, pilo, ženilo, razlivalo pijačo in razdajalo poljube na vse strani. Pa ona? Bila je vzor skrbne matere in vdove padlega borca. Bedela je s starko v kaki dolgočasni družbi in preživela tiste urice v spominu, ali pa v poželju, da bi smela vsaj malo malo odščipniti od te sproščenosti...

In sedaj candra! Kako hladni so sedaj dnevi! Njegova žalost je vroča. Prihaja in kupi bonbone ali kako malenkost in odhaja. Nič ne reče. Njen obraz mora biti hladen, mora biti nekaj neizmerno odklonilnega. Kadar pa on stopi žalosten, miren in resen skozi vrata, mu njeni pogledi hlastno slede. Ne obrača se. Ne reče ji candra, niti lažnivka. Celo k drugi prodajalki stopi in kupi kako reč.

Bilo bi ji v tolažbo, če bi jo nahrulil in ji očital. Nič.

Doma, ko so skupaj v večernih urah, pripoveduje starka otroku o očetu. Hoče oživiti mrtve spomine. Mrtve duše. Starka hoče zmagati. Na tehtnico daje ljubezen. Ljubezen do otroka in ljubezen, ki jo čuti Ivanka.

Ta dan se je pripravljalo na dež. Tesnoba v skrušenem telesu se je okrepila. Na mizi je ostal košček govedine, muhe in vilice. Vračala se je v službo.

Pogledala je v sivo nebo. Nebo kakor strup. Vnaprej je čutila, da bo ta teden dan odločitve. Rdeče in zatekle oči. Trganje vlaken v telesu. Izstopanje čustev skozi nevidna vrata.

Veliko nebo kakor siva ponjava.

Tudi drobna, dobra, ponižna bitja morajo imeti pravico do sreče. Ko ne moreš več pobegniti, takrat, ko ni izhoda, ji stopi naproti. Stopi... Ne meni se, kaj bo... Čutila je, da ne more v službo. Obrnila se je, bežala mimo ljudi. Nekam v samoto, da pokliče še enkrat iz spomina njega in ga vpraša, kaj naj stori.

Hrup trga je ostal zadaj. Tu so osamljene hišice v gradnji. Ljudje, ki nosijo motorke in se vzpenjajo po odrih. Prsat zidar brez srajce in ves obrizgan z malto. Potlej so čez železniško progo polja, s komaj postavljenimi piramidami. Visoka trava. Sedla je. Solze so ji zalile oči. Napekost zadnjih dni je pojenjala. Zrla je proti hribom, koder so se valile težke megle. Tudi pršiti je pričelo. Pred njenimi široko odprtimi očmi je bil njegov čisti smehljaj. Moral je razumeti. Rahlo se je priklonila planinam, kjer v neznanem pobočju leži njegov grob, in se obrnila nazaj proti trgu.

Odločila se je. Vedro je šla mimo zidarjev. Trdno je upala. Ko bo spet prišel, se mu bo prijazno nasmehnila. Nasmehnila in oči bodo povedale.

Morda bo hčerka nekoč razumela.

Pozabljeni slovenski pregovori

Česar ne vidi oko, srce ne poželi.

*

Česar v glavi ni, peta nadomesti.

*

Dobremu vinu vode ni treba.

*

Dokler je protje mlado, viti ga je lahko.

*

Kruh za trebuhom ne hodi.

*

Kar se pri igri dobi, to se za uho položi.

*

Kdor veliko pije, naglo spi.

*

Kdor preveč leži, ga rada glava boli.

*

Kobila rita ovsa sita.

*

Kratka večerja, dolgo življenje.

*

Moker se dežja ne boji.

*

Od šale glava ne boli.

*

Ovca sita, volk sit, skup ne more biti.

*

Pičen od kače pred vrvjo beži.

*

Pij, toda uma ne zapij!

*

Sklonjenih glav sablja ne seka.

*

Snočnje vode ne izlij, dokler današnje še ni.

*

Starec — dvakrat otrok.

*

Svet vseh ljudi dom.

*

Ta pade, ki si upa vstati.

Za dobro voljo

Ponočna

Kmeta zbudi šum in ropot v kurniku. Takoj pomisli na tatove, sname puško in stopi k oknu: »Kdo je?«

Trenutek tišine, nato boječ glas: »Kokoš!«

Najboljše sredstvo

— S čim pa ti čistiš preproge, da so vedno tako lepe?

— Veš, marsikaj sem že poizkusila, toda doslej se je še najbolj obnesel moj mož!

Kupčija

Ribničan prodaja suho robo. »Kako se vam godi?« ga vpraša znanec. »Kakor bolniku,« odvrne Ribničan, »vsake tri ure eno žlico!«

Janezek filozofira

»Mislim, da je najbolj neumna pijača kava. Najprej jo pražijo, da bi postala črna, potem ji dodajo mleka, da bi bila bela. Poleg tega ji dodajo cikorijske, da bi bila bolj grenka in nato jo sladkajo s sladkorjem. Nazadnje jo kuhajo, da postane vroča in nato pihajo vanjo, dokler se ne ohladi.«

PREMIJA

Tega dne — bilo je petindvajsetega v mesecu — je sedel Miha, skladiščnik našega podjetja, v svojem skladišču in razmišljal. Pokadil bi rad kakšno cigareto, popil bi rad kakšno turško — pa kaj ko je že petindvajseti! Denarnica je prazna, posoditi pa mu tudi nihče noče ničesar!

Nenadoma se mu usta razležejo v smehljaj. Skoči pokonci in zdirja naravnost k šefu.

»Nek nujni popravek imam v mestu, reče Miha. »Samo za pol ure! Takoj se vrnem. Če bi me kdo medtem iskal, naj počaka!«

Miha zdirja na pošto, izbrska iz žepa zadnji denar in pokliče telefonično svojega šefa.

»Prosim vas, gospod šef, pokličite nujno k telefonu skladiščnika Miho!«

»Ni ga tu!« se glasi odgovor z drugega konca žice. »Sel je v mesto. Pokličite ga zopet čez pol ure!«

»Joj, oprostite, nimam časa. Povejte mu, da ga je iskal njegov prijatelj Jura. Naj pride popoldne k meni in naj prinese s seboj svojo polovičko srečke številka 232323, ki sva jo skupaj kupila. Zadel sva premijo! Vsak sto tisoč!«

In Miha je naglo spustil slušalko. Ko se je vrnil v svoje skladišče, ga je pričakovala cela delegacija s šefom na čelu. »Kaj pa je?« se je delal Miha začudenega, toda nič ni pomagalo. Vsi so se gnetli okoli njega.

»Ali imaš srečko?« ga vpraša šef.

»Ima,« odvrne brezbržni Miha. »Nekakšno ubogo polovičko, ki bi jo najraje zamenjal za zavitek cigaret.«

»Pokaži jo, da vidimo številko!« so zavpili vsi hkrati.

»Res je! Prava je!« pravi šef in suče srečko med prsti. »Točno: 232323. Zadel si premijo. Čestitamo!«

»Oh! Je to mogoče?« vzdihuje Miha. »Kako rad bi vas zdajle povabil v naš bife, ampak nimam niti groša pri sebi!«

»Nič ne del!« zagrmí šef in mu potisne v roko šop bankovcev. »Saj ti rad posodim!«

Miha blaženo gleda v bankovce in se spominja, da mu isti šef davi ni hotel posoditi pet desetakov...

»Ne skrbite, tovariši!« je mahal Miha z drugo steklenico nad glavo. »Vse vam bom pošteno vrnil, ko prejmem premijo!«

Srečko Kosovel:

Aleluja

Povsod tiha pomladna rast,
mirna je priroda kamenita,
a mojo dušo vodi v propast
bolest, v temini skrita.

Pogledam jo: to je zlomljena ost
moje strte življenjske sile,
ali še globlje je polna mladost,
zelene strasti bi jo pile...

Vidim še globlje: črni razkol,
stavba, razbita v osnutku;
vprašam se: bom li krepak dovolj,
ko zavem se v bolestem trenutku?

O, kako rad sredi trav bi stal,
drevo, ki čuti v sokovih,
da pride pomlad, da bi pogljal,
da bi se skošatil v vrhovih.

Sredi zelenih ros kakor ognjen
iščem lepote, a vsa mi je tuja,
zrak je negiben, veter steklen —
in vendar pomlad, aleluja.

dragi mož je obležal z osmojeno kožo na prsih. Bila je še pravzaprav dekle z dolgimi lasmi, spletenimi v kito, in z zvestimi očmi, da bi vanje človek položil vse svoje zaupanje.

Odmev preteklosti in sitne muhe na koščku na pol prežvečenega mesa. Njegov obraz je bledel, bledel in iz svoje čiste vesti ga je lovila v svojo domišljijo, da bi mu ohranila zvestobo. Toda njegovi svetli lasje so se razblinjali in namesto njih so bili tu neki temni lasje. Morala, morala bi izvabiti njegov obraz iz preteklosti, morala skozi nohte zarinjene v kožo čela. Dvanajst let in ob zaprtih očeh se spomin ne mara izoblikovati v tiste njegove žalostne sive oči.

Otrok. Mati njenega padlega moža in ona kot hranitelj otroka. Malo invalidne in težko življenje, ker ni bilo ničesar takrat, ko sta si pričela ustvarjati dom. Grenkoba, ki polzi z jezika do suhega grla. Grenkoba v slini.

Dvignila se je, skoraj odločena, da bo to poslednji dan, ko bo prenašala obtožujoče poglede starke in zaničljive poglede hčere. Poglede, ki bodejo iz vsakega vogala in so lepljivi v svoji otročji zgovornosti do mrtvega očeta. In še oči snaha, ki so kakor zapor in jih ne zakrije prijeten mrak odpuščanja in razumevanja. Starka si sme lastiti isto pravico. Bil je njen sin. Padel je, še mrtev je v vsakem utripu starih možgan. Tam je vse drugo mrtvo. Vnučinja je sin. Snaha je sin. To stanovanje je sin.

Ni važno, kje je grob. Ni važno, kje je gomila, kosti pod travo in prstjo. Morda tamkaj že raste smrekovo drevo.

On živi v starki z njenim mencajočim prebujanjem, počasnim racanjem, njenim kuhanjem, z njeno ljubeznijo do ostalih, z njenim podremavanjem in sanjarjenjem. Zgodi se, da se starka zmoti in položi na mizo štiri vilice, štiri krožnike in zreže ter pravično razdeli meso na štiri koščke. Vsako leto gre starka s skoraj okamenelim obrazom na občinski praznik, pred spomenik zveze borcev z vencem, ki so ga spletile njene roke.

Vse doslej si to potrpežljivo doživljala in si pozabljala nase. Kajne? Kadar pa se je v tvojem zvestem telesu prebudila ženskost, si do onemoglosti poljubljala njegovo sliko in ga vabila v spomin iz vajinih skrivnostnih trenutkov.

Česa vsega nisi imela? Mlade žene, ki gredo s svojimi možmi, ti si dirjala mimo

nike in še kaj. Bil je samotni ter bi vzel vse. Vzel bi zaradi nje. Nekoč ji je položil veliko hruško na prodajalno mizo. Skomignil je v zadregi z rameni in ničesar kupil. Videla ga je, da so mu vzdrhtele roke, ki jih je urno skril v žep.

Poslej je vzljubila prodajalno.

Povabil jo je v kino, pa je odklonila. Rada bi šla. Obračala in pomerjala je obleko, skrivajoč se pred starko. V živi predstavi ga je spremljala do kina. Stala je z njim v vrsti, ko je čakal na vstopnico. Med predstavo se je stiskala k njemu. Vonjala je njegovo, po tabaku dišeče telo. Potem pa, ko so se ljudje že razšli, sta stala pred zapornicami in se poljubila. Majčken mesec je visel na nebu in nekaj drobnih zvezd... Vse to je doživela v postelji, pod odejo. On je moral takrat sam sedeti v kinu in tašča je brezskrbno smrčala. Tisti večer je bila sproščena, vsa njegova, in je pozabila poljubiti možovo sliko.

Ležala je v njegovem naročju, z glavo naslonjena na njegovo podlaht, in mu zrla v oči. On pa se je sklanjal tesno k njej.

Zivljenje je skopo.

Še preden sta si prav priznala čustva, so se pričele govorice. Ljudje, ki so hoteli imeti njo za vzor dosmrtni zvestobe, so vedeli o njem povedati tudi slabe stvari. Ona pa je verjela samo njegovim očem.

Toliko praznih noči v preteklosti in toliko stradanja ljubezni.

»Nimaš pravice, da se še enkrat omožiš,« je rekla starka. Bila je kakor steklo, z mrzlim, sovražnim izrazom v obrazu. Odvihnila je po sinovo sliko v sobo in jo prinesla k njej na mizo. Šla je po sinovo obleko, praznično, ki jo v najhujši stiski ni pustila prodati, in jo na široko razgrnila preko mize.

»Tu je tvoj mož. Bil je junak Ti pa si candra! Ti... Tako mevžo, lažnivka... Pobralla bom svoje cote, da ne bom žive la s teboj. Šla bom, da te zaprejo in te prebičajo po goli riti, pohotnica...«

Njena hči pa je stala in jokala na pragu: »Očka, očka...«

»Tvoja mati je candra, kajne?« je vprašala starka vnučinja.

Solze v otroških očeh. Otrok je priki-mal. Starka mu je sklesala v dušo podobno očeta. Kot graniten vsemogočen malik.

Ivanka je za zameglenimi očmi jokala

Kmetijska šola v službi naprednega kmetijstva

(Nadaljevanje z 2. strani)

prav v tej borbi je najuspešnejše obrambno orožje znanje, do katerega hoče pomagati kmetijska šola.

Prireditve je posebno poživila veselo igra »Svoje glavček«, ki so jo odlično zaigrali gojenci šole in tečajnice gospodinj-skega tečaja. Med igralci smo opazili odlične igralne talente, ki so spravili s svojim zares dobrim igranjem skoraj vsakogar do smeha. Prav gotovo sta do uspeha prireditve v veliki meri doprinesla svoj delež prof. Woshtar in Ančka Kokot, ki sta kot sposobna prosvetaša res veliko storila, da smo bili vsi zadovoljni.

Pred in po prireditvi so si gostje v šolskem poslopju ogledali lepo urejeno gospodinjstvo razstavo, na kateri so dekleta razstavila svoje izdelke iz ročnega dela in kuharske umetnosti. Njihov uspeh je bil velik, saj so v kratkem času razprodale vse, kar so spekle in pripravile. Razstava ročnih del je pričala, da so se dekleta učila plesti, šivati in izdelovati perilo tudi za najmlajše.

Veliko zanimanje je bilo tudi za ure-ditev šolskega posestva, ki ima najmodernejše urejen hlev ter precejšnje število sodobnih kmetijskih strojev, ki jih gojenci v teku šolanja spoznajo in se naučijo z njimi ravnati. Šolsko posestvo še nadalje modernizirajo in bo res lahko mnogo koristilo pri izobraževanju bodočih kmetov.

Nedeljska prireditve in ogled posestva sta povsem jasen dokaz, da smo na pravi poti. Naloga nas vseh pa je, da kmetijsko šolo v Podravljah podpremo in skrbimo za to, da bomo na tej šoli vzgojili čim več mladega kadra, ki bo v stanju ohraniti in dvigniti slovensko kmetijstvo na Koroškem. Prav zaradi tega sodelujmo in zbirajmo gojence za našo šolo, ki v domači slovenski besedi nudi tisto, kar je kmetu nujno potrebno — znanje in sposobnost sodobnega gospodarjenja. Razen tega pa je prednost slovenske kmetijske šole v tem, da kljub temu, da še ni izveden člen 7 Državne pogodbe, že dejansko upošteva dvojezičnost ter uči gojence v obeh deželnih jezikih, česar na nemških kmetijskih šolah ni in so zgolj enostransko usmerjene. Podraveljska kmetijska šola z uspehom skrbi tudi za prosvetno dejavnost gojencev in jih usposablja za prosvetno udejstvovanje na vasi, kar je za obstoj in vsestranski razvoj slovenske narodne manjšine na Koroškem nujno potrebno.

Plemenski sejem v Lienzu

Pincgavska živinorejska zveza za Koroško in Vzhodno Tirolsko bo priredila v petek, dne 18. aprila 1958, svoj prvi letošnji vigredni plemenski sejem v Lienzu. Na sejem bodo postavili 120 bikov in 50 krav ter telic.

RADIO PROGRAM

RADIO CELOVEC

Poročila dnevno: I. program. — 5.45, 6.45, 7.45, 12.30, 17.00, 20.00, 22.00.
II. program. — 6.00, 7.00, 13.00, 17.00, 19.00, 22.00.

Vsakodnevne oddaje: I. program: 5.55 Oddaja za kmete — 6.00 Vedri zvoki — 7.00 Pisan spored za jutranjo uro — 7.55 Zveneče razno — 9.00 Pozdrav nate — 10.10 Gospodinj-ski magazin — 11.00 Dobro razpoloženi ob enajstih — 11.45 Oddaja za podeželje — 12.03 Pestro mešano — 13.00 Opoldanski koncert — 14.45 Prav za vas — 15.45 Iz književnosti — 17.55 Sami šlagerji — 19.30 Odmev časa.

Sobota, 5. april:

I. program: 8.45 Barve žalosti — 9.00 Drabosnjak: Igra od trpljenja našega gospoda Jezusa Kristusa (slov.) — 14.30 Pozdrav nate — 15.30 Z vseh dolin zveni — 17.10 Mladinski koncert — 18.15 Zbori pojejo.
II. program: 8.20 V čarobnem svetu melodij — 11.00 Pomladansko prebujenje — 14.45 Tehnični pregled — 15.00 Mladinska oddaja — 16.15 Odlični izbor — 19.15 Oddaja zveznega kanclerja — 20.15 Od uverture do finala.

Nedelja, 6. april:

I. program: 6.10 Vesele melodije — 7.20 Velikonočne pesmi (slov.) — 9.00 Melodije, ki nikdar ne izzvenijo — 11.30 Slavnostni koncert — 14.30 Pozdrav nate — 17.45 Novi dunajski solistični koncert — 19.00 Športna poročila — 20.10 Klasiki v radiu.
II. program: 7.05 Godba na pihala — 8.00 Leto v pesmi: — april — 9.00 Operni koncert — 12.40 Ko na Dunaju godba igra — 15.15 Na tekočih vodah — 18.00 Pleso-ča violina — 20.00 Staroruska velikonočna legenda.

Ponedeljek, 7. april:

I. program: 6.10 Vesele melodije — 7.30 S pesmijo pozdravljamo in voščimo (slov.) — 9.00 Vesel venček melodij — 12.00 Pomladanske pesmi iz Tirola — 14.30 Pozdrav nate — 16.30 Španske melodije — 19.00 Športne vesti — 20.10 Pomlad na Dunaju.

II. program: 7.05 Godba na pihala — 8.25 Za dobro voljo — 10.05 Godba gardnega bataljona Dunaj — 14.00 Pomladanska parada nekoč in danes — 17.20 „Gledališki direktor“, komedija — 20.00 Veliki pevci.

Torek, 8. april:

I. program: 8.45 Zdravniki in civilizacija — 14.00 Poročila, objave, Rdeče, rumeno, zeleno (slov.) — 16.00 Razno z obrežja Donave — 17.10 Fifti — fifti — 18.30 Radijska prijateljica — 19.15 Lepe žene iz 1001 noči — 20.15 Orkestralni koncert.

II. program: 9.10 Naša radijska družina — 14.40 Vesele ure s Thomas Mannom

— 15.30 Pozdravi iz Holandske — 16.00 Ura za žene — 16.30 Valčki — 19.30 zaupne melodije — 20.00 Mi vabimo.

Sreda, 9. april:

I. program: 8.45 Iz ženskega sveta — 14.00 Poročila, objave. Kar želite, zaigramo... (slov.) — 15.45 „Sem morilec“, kratka povest — 17.10 Popoldanski koncert — 18.40 Poskočno zaigrano — 20.15 Lepe melodije, lepi napevi.

II. program: 9.10 Skrite lepote naše domovine — 14.40 Meje znanja — 16.00 Skrivnost gore — 17.55 Prosim, ne zaprite — 19.30 „Elizabeta Angleška“, slušna igra.

Četrtek, 10. april:

I. program: 8.45 Avstriji v inozemstvu — 14.00 Poročila, objave. Gospodarska šola za vsakogar. Glasba (slov.) — 17.10 Pisan venček melodij — 18.30 Mladina v poklicu — 18.40 Za kmete — 20.15 „Deklica v trnju“, povest.

II. program: 9.00 Ti in žival — 14.15 Znameniti orkestri — 16.00 Za žene — 17.15 Znanstveni artikli — 19.30 Dunaj — 20.00 Vi želite, mi igramo — 21.00 Operni koncert.

Petek, 11. april:

I. program: 8.45 Radijska beležnica — 14.00 Poročila, objave. Na zapečku: Pri Simončevih v St. Petru pri St. Jakobu (slov.) — 15.45 Italijanske ljubezenske pesmi — 17.10 Popoldanski koncert — 20.15 „Santa Cruz“, romanca.

II. program: 8.20 Vesela igra — 9.00 Pritožbe — 17.15 Znanje za vse — 17.55 Za veselo razpoloženje — 19.30 Ljudska glasba — 19.45 Za prijatelje gora — 20.00 En večer v dunajskem Concert-caféju — 21.00 Dobro potovanje.

RADIO LJUBLJANA

Poročila dnevno: 5.05, 6.00, 7.00, 13.00, 15.00, 17.00, 22.00.

V ponedeljek, sredo in petek od 8.00 do 11.00 ure oddaja na valu 202,1 m in 98,9 mHz.

Sobota, 5. april:

5.00 Pisan glasbeni spored — 8.05 Lepe melodije — znani napevi — 8.35 Poje Ljubljanski vokalni oktet — 9.30 Lepe melodije — 11.15 Izpod zelenega Pohorja — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Mednarodne korračnice — 13.15 Za prijetno razpoloženje — 14.20 Zanimivosti — 14.35 Voščila — 15.40 S knjižnega trga — 17.30 Vedri zvoki — 18.00 Okno v svet — 18.45 Jezikovni pogovori — 20.00 Veseli večer.

Nedelja, 6. april:

6.00 Veder nedeljski jutranji pozdrav — 7.35 Na lepi modri Donavi — 8.15 Parada popevk — 8.45 „Carovnik in Oza“, mladinska igra — 9.45 V narodnem tonu — 10.30

Vesele velikonočne praznike želi vsem odjemalcem

Erwin Münch

TRGOVINA Z DRVMI IN PREMOGOM

CELOVEC — KLAGENFURT
Villacher Straße 187
Telefon 53-05

RESTAVRACIJA

Volkskeller

CELOVEC — KLAGENFURT
Bahnhofstraße

STEYR-FIAT 600

formschön - geräumig
4 Gänge - 4 Sitze
bergfreudig
wendig
Blinkerbetätigung und Abblendung an der Lenksäule
Teleskopstoßdämpfer
ideale Beschleunigung
Kurbelventilator
Schaumgummipolster

Eine ausgereifte Konstruktion mit er-gänzenden Ausstattungsmerkmalen:

plastikverstärkte
Tapezierungen
Heizung - Entfroster
20 PS
5-6 Liter / 100 km
95 km/h
633 ccm
12-V-Anlage
autom. Zündverstellung
Einzelradaufhängung

SERVICE und Ersatzteile in jedem größeren Ort Europas
Besuchen Sie uns bitte, wir beraten Sie gerne und unverbindlich

THOMAS BOHRER

Klagenfurt, Villacher Str. 29

Pohišstvo Rudolf Slama

CELOVEC — KLAGENFURT, St. Veiter Straße 15
Sponheimerstraße 16, Telefon 22-58

Vaš nakupni vir za spalnice, stanovanja, kuhinje, tapacirano pohištvo, žimnice. Ugodna plačila na obroke. Prosta dostava z avtomobilom. Zamenjava za uporabljivi les je mogoča.

FRANZ

SAGAISCHEK

VELETRGOVINA S PREMOGOM

CELOVEC — KLAGENFURT
Stauderhaus telefon 21-71

Modni salon

Franc Haderlap

Celovec, Tarviser Str. 100
telefon 21-23

Vam postreže v največje zadovoljstvo!

DRUCKEREI
KLISCHEEANSTALT
PAPIERHANDLUNG

Roman Ritter

KLAGENFURT
Burggasse 8 — Tel. 21-08

Podjetje za električne instalacije vseh vrst in izdelavo modernih stikalnih naprav

strokovna elektrotrgovina

ing. T. SCHLAPPER

ŠT. JAKOB V ROŽU

želi vsem odjemalcem in naročnikom vesele praznike

Jabolčna in hruševa drevesca, cepljena na odpornih deblotvorcih — nekatere jabolčne sorte rodijo kljub pomladanski slani — dobite pri drevesničarju: Ing. Marko POLZER, na Vazah, pošta St. Vid v Podjuni — St. Veit i. Jauntal.